

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 Ft,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, május 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Egyesülés a gyermekekért.
- A bizalmas tanácskozások
- Vidéki színtársulatok vendégszereplése Aradon.
- Negyven esztendő.
- Az aradi szövőgyár megalakulása.
- A német császári pár Bécsben.
- Pesti vidámságok.
- Milán király szerelmei.
- Tarkaságok.
- Az aradi kabaré.

Aradhegyalja fagykára.

Írta: Kisjolsvai Szabó Zoltán

az Aradhegyaljai szőlősgazdák egyesületének elnöke.
Arad, május 15

A f. hó 8-iki és 9-iki fagy óta ma már 6-7 nap telt el, — azóta meleg esőnk és verőfényes szép időnk is volt, tehát már — amennyire lehetséges — megállapítható azon kár nagysága, mely szőlőink ez idei termését megdézsmálta általában és sok helyütt tönkre is tette.

A veszedelem, kivéve a kerti és sik-szőlőket — melyeket igen kevés kivétellel teljesen tönkre tett — Hegyaljánkon szórványosan lépett fel, mondhatni szeszélyesen. Így p. o. ugyanazon völgy hasonló fekvésű két szőlője egyikében a kár teljes, míg a másikban csak 18-20%. Az ilyen jelenségek még megmagyarázhatók egyes esetekben a völgy szűk, avagy tágassága, némely esetben az illető szőlőterületnek a mélységi vonalhoz viszo-

nyított fekvése által, de teljesen megmagyarázhatatlan az olyan eset, a hol egy és ugyanazon táblában a szőlőtőkék szembeötlően különböző kárt szenvedtek; azaz sok esetben két egymás mellett álló szőlőtökénél előfordul, hogy az egyik teljesen lefagyott, míg a szomszéd tőkén alig mutatkozik kár és tovább a harmadik tőke teljesen ép maradt.

Igyekeztem saját megfigyelésem és legilletékesebb. szakképzett szőlőbirtokos társaim tapasztalatai nyomán amennyire lehetett a fagykarról tiszta képet alkotni, mely szerint ma a helyzet következő:

1. A kár a lapos és a völgyek torkolatához és mélységi vonalához közel fekvésű szőlőkben teljes. (100%.)
2. A fensikokon és tetőkön fekvő szőlőkben nagy (40 - 70%.)
3. A lejtőkön és oldalakon lévő szőlőkben igen különböző. Helyenként oly csekély, hogy százalékokban nem kifejezhető, helyenként tetemes (20-1%.)

Az előadottakat egybevéve érthető, hogy midőn leírom, szeretném a felelősség terhét magamról lerázni akkor, amikor hegyi szőlőinkben a fagy okozta kárt általában 40-50%-ban állapítom meg.

Ezek után első sorban azon kérdés előtt áll a károsult szőlőbirtokos, hogy a lefagyott szőlőterületeket milyen kezelésben részesítse?

Aktiv szőlősgazdáink között alig van már valaki, aki ezen a téren ta-

pasztalattal bírna, így mindnyájan arra vagyunk utalva, hogy sablon nélkül a józan ész tanácsát kövessük.

Elsősorban is a jövőt kell biztosítani. Elfagyott tőkénket úgy kell kezelni, hogy azok a jövő évben termést hozhassanak. A lefagyott hajtások helyett olyan ujakra van szükségünk, melyek a jövő évben teremnek. Némely esetben, a hol a szőlőfaj magas metszést igényel, de a jövő évre nincs kilátás szálvessző nevelésre, nehezen fog menni, viszont egyes szőlőfajok már az agyszemből előtörő hajtásokon és még inkább a 2-3 szemes csapokon hoznak fürtöket, tehát ezen fajknál könnyebb lesz termésre dolgozni még akkor is, ha ez idén az összes hajtások elfagytak.

Hogy pedig lefagyott tőkénk megfelelő hajtásokat hozzanak, azt úgy érhetjük el, hogy dacára nagy veszteségünknek, szőlőinket nem hanyagoljuk el. Szükségképpen kapáltatunk, a megmaradt ép hajtásokat felkötöztetjük, a tőke fejeket kiszabadítjuk, hogy a nap melegének és a világosságnak kitéve, új hajtásokat hozzanak. Tíz-tizen négy nap múlva talán már le lehet vágni a teljesen meddő karikákat, vagy várjunk ezzel a munkával addig, míg megmaradt szőlőfürtjeink elvirágoztak.

Természetesen minden szőlőbirtokos azt kérde magától, hogy miből fedezze ezen előbb leírt és a jövő év munkálatainak költségét? Erre nézve

Pajor ur meséi.

Írta: Szomaházy István.

Pajor ugynevezett divatos elbeszélő volt, aki csak egyetlen ambíciót ismert: azt, hogy a közönségnek kedveskedjék. Betegesen imádta az ő ismeretlen és barátságos olvasóit s ha néha Szalontáról vagy Abrudbányáról elismerő levelet kapott, együgyűen, sőt majdnem gyermekesen boldog volt. A mély írók, a dánok és dekadensek szigorú csapata ezért nagyon elítélte a könnyűvérű Pajort: szemére vetették, hogy csak az élet felszínén mozog, hogy a lélek szédületes mélységeit nem ismeri s hogy egy csecsemő ártatlan szemével nézi a körülötte hullámzó világot. Pajort azonban mindez nem bántotta; ő tovább is a bölcsék derék filozófiájával szemlélte a görcsösen küzdő halandókat s ha este, sok vidám szórakozás után, nyugalomra tért, mosolyogva ezt gondolta magában:

— Oh, a fontoskodó, savanyu lelkű ostoba! Azt hiszik, hogy ők többet látnak az életből, mint jó magam! Pedig ők se igen tudnak többet, mint én, vagy akár a legutolsó ázalék, — de nekem legalább meg van az az örömem, hogy néhány vig embert jókedvre hangoltam a firkálásommal...

Pajornak különösen egy kegyetlen haragosa volt. Gedeon ur, a középiskolai professzor. Gedeon ifju korában ilyen című értekezéseket írt: A népies elem a szamojéd medve-dalokban vagy: Portugál befolyások a magyar bókversben és villanykában. Az értekezéseket csak a

szedő és a korrektor olvasta el s így Gedeon mennyei kéjjel dézsmálhatta meg az összes európai irodalmakat. Később az ugynevezett műbírálatra adta magát s kegyetlen vérszomjával koncolta szét az irodalom korifeusait. Különösen Pajorra, a vig mesemondóra neheztelt; a Pajor könyveiről norvég idézetek segítségével mutatta ki, hogy épp úgy nékülözi az alanyi elemet, min a humornak azt a sajátosságát, hogy könnyekre fakasztja az intelligens olvasót; nehézményezte, hogy a Pajor szatirikus ere jobbról balfelé csörgedez nem pedig balról jobbfelé, mint ahogy Czekélius, a nagy dán műbíráló előírja. Szóval oly impozáns kifejezésekkel emlékeztet meg a szerencsétlen humoristáról, hogy Pajor sokszor f-jvakarva sóhajtott föl a műbírálat elolvasása után:

— Csak legalább érteném, hogy mit akar! De fulladjon meg az Ekvátor főigazgatója, ha egy szót is megertettem a beszédéből...

Történt egyszer, hogy Pajor bolondul szerelmes lett egy fiatal özvegybe, aki a marillai fürdő fenyvesei között gyászolta elhalálozott hitestársát. Mikor a szerencsétlen író egy nyári reggel bevallotta epesztő érzéseit, az özvegy hangosan kikacagta.

— Hát nem szeret? — kérdezte Pajor szomorúan

— Nem én.

— És miért nem?

A szép asszony intett a pincérnek:

— Hozza csak ide a Nemzeti Műtészeti légújabb számát.

A pincér elhozta az ujságot, amelyben

Gedeon meggyőző szavakkal fejtette ki, hogy Pajor nem ismeri az életet. Oly kevésbé ismeri, mint egy cserebogár... Az özvegy rámutatott az ujságra és komolyan így szólott:

— Az élet nem az a tréfa, aminek maga, édes barátom, hiszi... Az élet sokkal súlyosabb valami, mint ahogy az ártatlan gyermekek gondolják...

Pajor elrohant a terrászról és déli harangozásig egyedül bolyongott az erdő fái között... Később még s csak visszatért az étterembe, de utközbén így szólott magában:

— A fickó azt akarja, hogy az életről írjam a novelláimat? ... Jó, tehát az életről fogom írni őket, de azt hiszem, hogy nem talál bennük köszönni valót...

Pajor ekkor visszavonult egy falusi malomba és október elején folytatásos regényt kezdett a legjobban elterjedt hetilapban. A regénynek ez volt a címe: Az akarnok felesége. Egy sárgafogu középiskolai professzorról volt szó benne, aki az államtitkár csinos hugának udvarol. Mikor a tanári kinevezések időszaka közeledik, a hős tisztelkedik az államtitkárnal s szemérmétesen bevallja, hogy a hugába szerelmes.

— Ha méltóságod jóindulatával megajándékoz bennünket — mondja a tanár szelíd mélabuval — úgy a télen meg is tarthatjuk az esküvőt...

Az államtitkár keblére vonja a szerelmes sárgafogut és a lakodalom csakugyan megtörténik. Am a pokoli Végzet most kegyetlen ter-

nehéz tanácsot adni, de utalhatok egy föltétlen megbízható följegyzésre, melynek adatait egy szőlőbirtokos társam néhai édes atyjának naplójából bocsátott rendelkezésemre. Itt egy 7 holdas szőlőről van szó, mely 1866-ban teljesen elfagyott, e tényt azon évi május havában örökölte meg a följegyzés és később az októberi jegyzet így szól: „az utóhajtások fürtjeiből 21 akó mustot szürtem.” Tehát az előbb megjelölt munkálatok költségeinek egy részét talán megtermik még elfagyott szőlőink is.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium által közzé tett hivatalos jelentések megállapítják, hogy a folyó hó 8-iki és 9-iki fagy nemcsak Hegyaljánkra hozott veszedelmet, hanem a csapás országos jellegű, sőt, ha tekintetbe vesszük, hogy érkeznek hírek fagykárokról már Ausztriából, a Rajnavidékről, sőt Franciaországból és a Balkán államokból is: mondhatjuk, hogy a fagy európai csapást okozott.

De a gondviselés kezének nyomát láthatjuk azon körülményben, hogy az 1908. évi tultermés okozta alacsony borárak miatt a termelőknél maradt készletek az ideai fagykárok következtében, még ez év folyamán és a jövő, 1910. évi szüretig oly árban lesznek elhelyezhetők, hogy a szőlőbirtokosok megtalálják számadásukat.

Ezzel korántsem akarom szőlősgazdatársaimat az árak tulságos magas felcsigázására buzdítani és téves volna a meglévő készlet árának kontemplálásánál mindjárt a folyó évi elvesztett termés árát is hozzá számítani, mert először hegyi szőlőinkben, amint előbb kifejtettem, nincs teljes kár és ha rendes körülmények között Hegyaljánk évi hozama ca. 160—200.000 hektoliterre tehető, az ez idén 40%-kal kevesebb, tehát még mindig számíthatunk 100—180.000 hektoliter termésre; másodszer Hegyaljánkon megvan a múlt

1908. évi termés nagyobb része készletképpen, tehát csak természetes, hogy borkereskedőink és az ausztriai kereskedők készletük és szükségletük-höz képest csak akkor vásárolják meg a mi jobb minőségű és értékesebb borainkat, midőn a hozzájuk közelebb fekvő és olcsóbb borok részben már elhelyeztettek, a jobb minőség arányában állapítjuk meg boraink árát.

Előre láthatólag az országos és első ijedtség lecsillapulása után, midőn úgy szőlőbirtokosaink, mint az érdekelt kereskedők előtt a helyzet a maga valóságában tisztán fog állani, megindul egy egészséges és élénk kampány, mely mind a három érdekelt félt: a termelőt, a kereskedőt és fogyasztót ki fogja elégíteni.

EGYESÜLÉS A GYERMEKÉRT.

Aradi tanfériak értekezlete.

*

Ma délután a városházán történt valami, amiből nagy dolog lehet. Valami, aminek bizony már régen kellett volna megtörténnie, de hogy nem ezután történik, nagyon örvendetes mindenki számára, aki a városi fejlődést az anyagi és szellemi erők együtthatásának eredményeként itéli és becsüli meg.

Magában véve nem nagy dolog, hogy szombat délután a városházán az aradi népoktatási intézetek mindegyikéből egy-egy képviselő jelent meg annak az igazolására, hogy Aradon a közművelődést szolgáló munkásoknak nagy száma van, akik nagyobb munkát éreznek magukban, mint amennyit a társadalom javára most felhasználnak. Több mint száz szellemi munkás képviselői azért gyűltek össze a városházán, hogy összefogva többet adjanak a körülöttük és a velük élőknek mint most. Nem kapni, hanem adni akarnak, mert úgy érzik, hogy adni: nagy gyönyörűség. Adni akarnak gyűjtő hevíleteikből, gondolatfogató tudásukból annak a javára, ami a jövő, ami az élet célja: a gyermek javára.

Arad különféle foku iskoláinak tanítói gondolat és érzéscserére összeállani kívánnak, hogy a minden nevelés okos alapjául szolgáló gyer-

mektanulmányozást maguk közt és a családokban jól ismertté és népszerűvé tegyék.

Az aradi tanítók eddig iskolai kötelességük elvégzése után alig-alig éltek azzal a joggal, hogy a családnak a gyermektanulmány nehézségeit megkönnyítsék. A szombat délutáni értekezlet annak a kifejezése volt, hogy lemondanak a bünös szerénységről és a gyermekért egymással egyesülve, a munkában a gyermekkel odajutnak a szülők gondolkodó lelkébe. Ők maguk és nem a havi értesítő, vagy az évvégi bizonyítvány, melyekben nincs éltető erő.

*

A gyűlés lefolyása komoly ígéretnek tekinthető. A városháza kis tanácsterme egészen megtelt férfiakkal és nőekkel. A községi és állami iskolákon kívül képviselve voltak a görögkeleti román felekezeti intézetek is. A szeminarium igazgatója Csorogár Romulus is jelen volt. Összetételében az értekezlet igazolta összehívójának, Láng Mihály tanítóképző igazgatójának alap gondolatát: *Keressük a gyermek boldogságának javára, ami összeköt, nem ami elválaszt.*

Az értekezlet vezetésére egyhangulag Láng Mihályt szólították fel, a jegyzőkönyv megírására Szentgyörgyi József zsigmondházi tanítót. Lelkes, meggyőző beszédben magyarázta Láng gondolatait, melyeket meghívó levelében is kifejtett. Lelkesedés viszhangja fogadta ajánlatát, hogy megalakuljon az *aradi pedagógusok szabad szövetsége*, melynek munkakörében a gyűjtőpont a *létesítendő gyermektanulmányi társaság*. Foglalkozik azonban a mostani határozattal megszületett szövetség felekezeti és nemzetiségi gondolatok kizárásával a neveléstudomány minden részletével, melyből a gyermek testi és lelki ereje táplálható. Epen azért működő tagja lehet a szövetségnek minden kifogástalan jellemű aradi, akit a gyermektanulmány, a jövő nemzedék korszerű nevelése annyira érdekel, hogy van róla mondanivalója. Havonként egyszer lesz az *Aradi Pedagógusok Szabad Szövetségének* egy nyilvános értekezlete, melynek tárgysorozatát az összehívott képviselők alakult intéző-bizottság az előadás és a hozzáfűződő vita részleteire vonatkozólag is úgy készíti elő, hogy a szak tudás nélkül való közönség nevelői képességeit is erősítse.

Az elnök előadott gondolataihoz belső érdeklődésre valló vita fűződött, melyben résztvettek *Mádai Mátyás, Zárai Odón, Sófalvi György, Kunéri Kálmán, Szilágyi György, Eckstein Mór, Fekete József* és e sorok írója. A felszólalásokban erős munkavágy és a gyermek szeretete nyilatkozott meg. Nyomatékosan jutott kifejezésre, hogy a Szövetség hatásának legnevezetesebb föltétele a gyermek jelentőségéről áthatott egész társadalom érdeklődésének a kielégítése. Epen azért szükséges a Pedagógusok Szövetségébe a helybeli középiskolák tanárait is megnyerni a nemes munkához.

Elhatározta az értekezlet, hogy az *első gyermektanulmányi előadás június 5-én lesz a városháza nagytermében*. Tartalmával bemutatkozás lesz ez a gyűlés a nagyközönség számára. Az állami tanítóképző intézet ifjúsága *Zoltai Mátyásnak* erre az alkalomra szerzett dalát fogja elénekelni, *Láng Mihály* fogja megnyitó beszédében kifejteni a szabad szövetkezet pedagógiai céljait. Az előadás középpontja az országos gyermektanulmányi társaság alapítójának és hivatalos lapjának, a *Gyermeknek* kitűnő szerkesztője *Nagy László* lesz, aki a gyermektanulmányozás célját és módjait fogja fejtegetni.

A másfélórásig tartó tanácskozásról lelkes hangulattal távoztak el az alapszabály nélkül működő pedagógiai szabad szervezet alapvetői. Ebbe a szervezetbe igazi tartalmat csak az a tudás fog önthetni, mely mindenki lelkéből lelkedezett, mert szülője és táplálója a nyüzsgőküzdő, folyton változó élet. És ennek a tudásnak a közlésére mindenki jogosított és kötelezett, aki szereti a munkát és a gyermeket. A munka és a gyermekszerepetében született egyesület addig fog élni, amíg e kettőnek él.

Szöllősi István.

vet gondol ki: a miniszter jobbkeze egy ősi estén influenzát kap s harmadnap bevonul a halhatatlanságba. És az új jobbkeze, akinek magának is megvannak a választottjai, sutba dobja a sárgafogu folyamodását...

A szegény tanár borzasztó haragra gyulad. „Megházasodtam — kiált föl elkésereve — még pedig ingyen, mint valami esztergályos...” És hazatérve a csinos kis asszonykához, így szól a méltányos harag hangján:

— Gyalázat, hogy egy becsületes tanfériuval így bánnak... A vén bátyád is rászedett és te is egyszerűen rászedtél...

A menyecske most keserves könyeket hullat, mert belátja, hogy a férjének igaza van. Addig tör, addig tör a fejcskáját, míg végre rátalál a mentő gondolatra: mivel az ura jogosan megkövetelheti tőle a hozományul megígért protekciót, illő, hogy ő váltsa be, mit a szerencsétlen államtitkár elmulasztott... Nosza, gyorsan ünneplő díszbe csapja tehát magát s kacér mosollyal tiszteletlátogatást a kinevezésekben illetékes férfiunál... Egyszerű és igénytelen asszonyka ő — és a látogatás lám meg is esodát művel: a sárgafogu hat hét múlva megkapja a tanári kinevezést.

Ennyiből állott röviden az Akarnok felesége, mely a sajtóban kacagást és föltűnést keltett. Mert a sárgafogu minden olvasó fölismerte, Gedeont, a szigorú művészt kivéve... Gedeon ugyanis kritikusi pápaszemmel olvasta megint végig a Pajor ur irodalmi munkáját...

„Mily lehetetlen alakok, mily hazug jellemzés, mennyi szétpuukkanó szappanbuborék” —

kiáltott föl Gedeon a Nemzeti Művészet legutolsó számában. „Azt kell binnünk, hogy Pajor ur az ő lázas álmait tálalja fel a jobb sorsra érdemes olvasóknak. És ez az ember népszerű — mily szatira!”

Az olvasók kéjes örömmel merültek el a pikáns bírálat részleteibe, a feldühödött Pajor pedig olyasmit cselekedett, ami ellenkezik a lovagiasság törvényeivel: névtelen levelet írt Gedeonhoz a gimnáziumba... A levélben ez állott: „A Pajor alakjai nem lehetetlenek és a jellemzés minden inkább, mint hazug. Ami pedig a sárgafogu illeti, — hát nyissa ki Tekintetességed a szemét... Ez az alak nagyon is igaz, csak kérdezze meg a tükrét, vagy — a feleségét...”

Gedeon sápadtan olvasta végig a névtelen levelet s minthogy a művészeknek is megvannak a maguk világos percei, egyszerre épp úgy a homlokára csapott, mint a Pajor ur hősei... Es másnap a tornatanár meg a szépírási professzora vérengző küldetésben jártak: gérokban egy kissé halványan provokálták az Akarnok felesége szerzőjét, aki a vértesskapitányok gunyos mosolyával nevezte meg előttük a segédeit...

A gimnáziumban harmadnap pokoli örömdult: Gedeon, aki a mellén hét centiméteres vágást kapott, nem tartott előadást az irodalomtörténetből... Pajor ellenben gyalog ment haza a vívóteremből s mikor az Egyetem-téren a villamos vasutra felült, meglegedetten így dörmögött magában:

— Azt hiszem: ezentul mégse kívánja annyira, hogy novelláimat a való életből merítsem...

Vidéki szintársulatok vendégszereplése Aradon.

Előadások a veszthely javára.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

A veszthely megváltására indított országos mozgalom érdekes ötletet váltott ki azokból, akik ival szolgájk ezt a hazafias célt. Az aradi ujságírók testülete, a veszthely alapjának növelése érdekében, a mult hét folyamán felhívást, illetve kérelmet intézett öt vidéki szintársulat vezetőjéhez, hogy jöjjenek el társulataikkal Aradra és rendezzenek itt egy előadást, amelynek tiszta jövedelme a veszthely-alapot gyarapítana. A felhívás, mint örömmel konstatálhatjuk, nem hangzott el eredménytelenül, sőt az ötlet felvetőinek minden várakozását fölülmulja, amennyiben az eddig beérkezett válaszokban az őszinte és önzetlen lelkesedés hangján tudatják a vidéki szintársulatok kitünő vezetői, hogy készséggel tesznek eleget a felhívásnak és — később meghatározandó időben — társulataikkal egy-egy előadást fognak tartani az aradi közönség előtt, a nemes cél érdekében. Három ilyen levél van eddig az aradi ujságírók birtokában. Íróik neve eléggé ismert az aradi közönség előtt. — Az első lelkes választ, amely szerdán érkezett, Erdélyi Miklós, a nagyváradi színház igazgatója küldte. Ugyanaznap kézhez vették az ujságírók Mariházy Miklósnak, a kecskeméti szintársulat direktorának feleletét is, amelyet alább közlünk. A harmadik levél pénteken érkezett Janovics Jenő dr.-tól, a kolozsvári nemzeti színház igazgatójától. Miután mindhárom szintársulat eléggé nem méltányolható önzetlenséggel karolja fel az eszmét és kijelenti, hogy honorárium nélkül, teljesen ingyen hajlandó a hazafias célnak ezt a nagy fáradsággal járó áldozatot meghozni, az ötlet kivitele immár biztosítva van és remélhető, hogy a vállalkozás teljes sikerrel fog járni, annyival is inkább, mert Aradváros és Aradvármegye közönségét bizonyára nemcsak a hazafias cél, hanem a ritkaság számba menő színházi események is vonzani fogják. Ezért bizonyosra vehető a siker, de bizonyos azért is, mert Szendrey Mihály szintársulat, az ő ismert gavallériájával, bizonyára készséggel beleegyezését adja a szintársulatok átrándulásához és átengedi az előadásokra a nyári színházat, amely fölött ő rendelkezik. Sőt valószínű az is, hogy Szendrey személyesen is részt fog venni a színházi ünnepeken. Arad közönsége, amely a nagy multu aradi nemzeti színház tradícióján nevelkedett és amely különösen a Szendrey-rezsim alatt annyira hozzászokott a színházhoz, hogy még a rövid vakáció alatt is hiányát érzi a komoly műsáznak, — bizonyára teljes számban kiveszi részét a nem mindennapos ünnepekből. Nem is kételkedünk tehát abban, hogy a vállalkozás teljes mértékben kielégítő lesz és hogy ennek eredményeképpen, a veszthely megváltására szánt alap, tekintélyes összeggel gyarapodik.

A nagyszabású vállalkozás részletes programját valószínűleg már a jövő héten közölhetjük. Alább az akció eddigi eredményéről számolunk be a közönségnek.

(Felhívás az igazgatókhoz.)

Az aradi ujságírók testületének megbízásából több kollegánk levelet intézett Janovics Jenő dr.-hoz a kolozsvári Nemzeti Színház, Erdélyi Miklóshoz a nagyváradi Szigligeti Színház, Mariházy Miklóshoz a kecskeméti színház, özv. Makó Lajosnéhoz a szegedi színház és Zilahy Gyulához a debreceni színház igazgatóihoz. A levelekben azt a kérelmet intézték az igazga-

tókhöz, hogy azon idő alatt, amíg az aradi Nemzeti Színház szünet-t tart, jöjjenek át a társulataikkal Aradra és tartsanak itt egy-egy előadást a veszthely javára.

A darab megválasztását, valamint az előadás időpontjának megjelölését teljesen az igazgatókra bízta és egyben kifejezést adott a reményüknek, hogy tekintettel a hazafias célra, amely országos jellegű, a direktorok bizonyára nem fogják megtagadni közreműködésüket. A válaszok, amint fentebb elmondtuk, szinte várokozón felültek voltak.

(Erdélyi Miklós.)

Erdélyi Miklós, aki néhai Somogyi Károly halála után vette át a nagyváradi Szigligeti Színház igazgatását, rövid másfélévi direktorsága alatt országos jó nevet szerzett magának.

A kitünő direktor választását szerdán kapta meg az aradi ujságírók testülete

A válaszban Erdélyi Miklós kijelenti hogy örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a hazafias cél szolgálatára legyen és ha az aradi szintársulat bizottság, Szendrey Mihály és az intéző körök hozzájárulnak, úgy hajlandó június 1-én vagy 2-án átjönni Aradra egész operett személyzetével és teljes felszerelésével és a veszthely javára előadni a „Tatárjárás” című operettet. Erdélyi május 21-én fejezi be Nagyváradon az idényi évadot és június 1-én már szünetel. Így legalkalmasabb időpontjának tartja az előadásra június 1-ét vagy 2-át: már azért is, mert tudja, hogy akkor Szendrey Mihály szintársulata nem játszik. Kijelenti végül Erdélyi, hogy csupán a felajánlott költségmegtérítést fogadja el és teljesen díjtalanul játszik a veszthely-alap szaporítása érdekében.

(Mariházy Miklós.)

Ugyancsak szerdán érkezett meg Mariházy Miklósnak a kecskeméti szintársulat igazgatójának levele. Arad egykori kedvence, aki fiatal, de izmos társulatával máris jelentős sikereket ért el, szintén a legnagyobb lelkesedéssel ajánlja fel közreműködését a szent cél érdekében. Ő is teljesen díjtalanul vállalkozik a fáradságos utra. Levele így hangzik:

Mélyen tisztelt Uraim!

Hozzám intézett levélbeni kívánságukat vettem és hazafias lelkesedéssel, kész örömmel támogatom azt úgy magam, mint lelkes gárdám is. A kívánság nekem kettős örömet szerzett. Alkalmam van elsősorban legszentebb és legmagasztosabb hazafiai kötelességemet leróni s kegyelettel szívemben, lelkes hazafiai szeretettel eltelve hozzájárulni az aradi szent kálvaria megjelöléséhez, a másik, hogy elmehetek Aradra, haza önök közé, szeretieimhez, hogy megbizonyítsam ez alkalommal az én Aradom kedves közönségének, milyen az én szent kötelességem a magyar kultúra fejlesztése érdekében, szorgalmas serény munkálkodásom gyümölcse.

Tisztelt uraim! Nem érhet hozzám el aradi kívánság, ha az nem is volna ilyen jellegű, mint ez alkalommal, amit én kész örömmel teljesítenék, mert érzem, tudom, hogy soha nem viszonzhatnám azt a kitüntető szeretetet, melyben engem a város közönsége hat esztendő ottműködésem alatt részesített. Kitüntető kívánságuknak tehát kész örömmel teszek eleget s kérem kegyeskedjenek ezt a tizenhárom bizottság és a t. színházi bizottsággal is közölni s midőn kérem Önöket, hogy kitüntető jóindulatukba továbbra is megtartani kegyeskedjenek, vagyok önöknek megkülönböztetett tisztelettel és kiváló nagybecsüléssel mindenkor

kész hívök

Mariházy Miklós,
színházigazgató.

(Janovics Jenő dr.)

Janovics Jenő dr. levele csütörtökön érkezett meg. A válasz, amint előrelátható volt: igenlő. A kolozsvári nemzeti színház országos nevű igazgatója nem egy esetben hozott már ilyen áldozatot. Játszott már fővárosi nívón álló drámai társulatával a Szigligeti-szobor javára Nagyváradon, amikor is a kiváló nagyváradi operett-személyzet ugyancsak a szobor javára Kolozsvárott rendezett előadást. És másutt is vendégszerepelt már Janovics dr. mellett lokális célokról volt szó. Janovics dr., hű marad

tradícióihoz és a legnagyobb lelkesedéssel jön Aradra. Ha a megegyezés végleges lesz, úgy a kolozsvári szintársulat néhány nappal a nagyváradi társulat után vendégszerepel, valószínűleg drámai előadással.

(özv. Makóné és Zilahy.)

Miután özv. Makó Lajosnéhoz, a szegedi szintársulat igazgatójához és Zilahy Gyula debreceni szintársulatához néhány nappal később ment el a felhívás, az ő válaszuk csak a jövő hétre várható. Valószínű, hogy ha csak időben akadályok nem lesznek, úgy Makóné, mint Zilahy Gyula szintén hajlandók lesznek a szent cél érdekében való vendégszereplésre.

(Az előkészítő bizottság.)

Mint hogy a válaszokkal bizonyossá vált, hogy a hazafias cél érdekében indított akció immár semmin sem mulik, az ujságírók testülete csütörtökön értekezletet tartott, amelyen elhatározta hogy megteszi a szükséges lépéseket a vendégszereplések lehetővé tétele irányában. Kimondta az értekezlet, hogy:

1. Levelet intéz az Abbáziában üdülő Szendrey Mihályhoz, hogy járuljon hozzá a hazafias cél érdekében az ajánkozó szintársulatok áthozatalához engedje át díjmentesen a nyári színházat és amennyiben lehetséges, emelje az ünnepeket személyes megjelenésével.

2. Megkeresést intéz a színházi bizottsághoz, hogy tekintettel a hazafias célra és tekintettel arra, hogy az átrándulások nagyobb költséggel járnak, engedélyezze az összes előadásokra a nyári színház helyárainak száz százalékos felemelését.

3. Felkéri Barabás Bélát, hogy eszközölje ki a társulatok részére az ingyenes vagy kedvezményes ide-oda utazást és a diszletek ingyenes, vagy kedvezményes szállítását.

4. Erintkezésbe lép az ajánkozó igazgatókkal az előadások pontos határnapjának és az előadandó darabok megállapítása céljából.

5. Megteszi a szükséges intézkedéseket a vendégek fogadására.

Az értekezlet ezután megalakította az előkészítő-bizottságot, amelynek tagjaiul kérte fel a színházi-bizottság tagjait, a 13-as bizottság tagjait és az Aradon időző színészeket. — Az előkészítő-bizottság így alakul meg:

Elnökök: Barabás Béla országgyűlési képviselő, a 13-as bizottság elnöke és Varjassy Lajos polgármester, a színházi-bizottság elnöke.

Alelnökök: Stauber József, az Aradi Közlöny felelős szerkesztője, Zima Tibor, a Függetlenség felelős szerkesztője, Szudy Elemér, az Arad és Vidéke felelős szerkesztője és Kovács Vince, a 13-as bizottság jegyzője.

Pénztáros: Faragó Rezső (Aradi Közlöny.)

Titkár: Hoványi Kornél (Arad és Vidéke.)

A bizottság tagjai:

Aknay Andor, Dániel Endre, Varjassy Árpád, Keresztes Gyula dr., Priegl István dr., Keller Lajos, ifj. Neuman Adolf, Schill József, Varjassy Lajos, Tabakovits Emil, a 13-as bizottság tagjai.

Györöki Andrásy Károly, Kádas Kálmán, Kabdebó János dr., Lőcs Rezső, Lukácsy Lajos, Mandl Vilmos dr., Mülek Lajos dr., Müller Károly, Reicher Károly, Sarlot Domokos, Tedeschi Viktor, Tisch Mór dr., a színházi bizottság tagjai.

Bolgár Lajos, Bródy Béla, Horovitz Gusztáv, Kaszab Géza, Teller Kálmán, Vécsey Miklós (Aradi Közlöny.)

Tiszti Lajos, Farkas Ferenc, Károly József, Lippai Dezső, Bruckner Lajos (Arad és Vidéke.)

Mohos Ágoston, Lits Antal, Veres Tibor, Schulik Kálmán, Kálmán Pál (Függetlenség.)

Kalmár Béla (Aradi Ujság.)

Gallovich Károly (Hétfő), Cs. Endes Dániel (Aradi Híradó.)

Boros János (az „Aradi Közlöny” igazgatója), Kalmár Nándor (az „Arad és Vidéke” kiadótulajdonosa) és Endre Géza (a „Függetlenség” igazgatója.)

Várnay Jenő, Kulcsár Lajos, Leóvey Leó, Gonda László, Hunyady József, Faludy Károly és Ladiszlav József, az aradi Nemzeti Színház tagjai.

Az előkészítő bizottság tegnap köszönő levelet intézett Erdélyi Miklós, Janovics Jenő dr. és Mariházy Miklós szintársulatokhoz, értesítvén őket a terv részleteiről. Mariházy Miklós ma a

következő táviratot intézte Makóról az előkészítő bizottsághoz:

Hétfőn személyesen teszem tiszteletem a részletek megbeszélése végett. Mariházy.

A jövő hét folyamán, ha Szendrey Mihály kedvező válasza is megérkezik, az ünnepélyek részletes programját véglegesen megállapítja az előkészítő bizottság.

PESTI VIDÁMSÁGOK.

— Fővárosi levél. —

(Affér és képtalány.) Ez a história egy élelappal rébusz-rovatában kezdődik és egy pesti étteremben fejeződik be. Néhány hét előtt a Borsszem Jankóban, amelynek ördögös képtalányain kuriai bírák és egyetemi tanárok épp úgy törnek a fejüket, mint alsófoku gimnazisták, egy *kiszurt szemű pap* jelent meg lerajzolva. A rébuszt alig egy-két ember tudta megfejteni; a történet pointje miatt mi se árulhatjuk el még. Egy vidéki fiskális álló egy hétig törte rajta a fejét, de nem tudott a nyitjára jönni. A napokban Budapestre ment és találkozott Lipcsey Ádámmal, az élelappal kitűnő szerkesztőjével.

— Mond csak, Ádám, mi a legutóbbi talány megfejtése?

— Bizony magam se tudom, de majd utána nézek és estére vagy holnap megmondom.

Ez az előzmény. Este a vidéki ügyvéd a Pannoniában vacsorázott egy földbirtokossal s egy hírneves sebészorvossal. Az étterembe később belépett egy feltűnően szép, elegáns hölgy, akit a fiskális erősen fikszirozni kezdett. Földbirtokos barátja figyelmeztette:

— Kérlek, hagyd azt a nőt, még meggyülik miatta a bajod.

— Hiszen mosolyog rám, — védekezett az ügyvéd.

— Dehogy, csak kancsalit egy kicsit. Ismerem. Nagyon előkelő hölgy; azt hiszem, a férje is mindjárt itt lesz.

A fiskális nem törődött a falra festett ördöggel és tovább mustrálta az asszonyt. A férj pedig csakugyan megjelent.

Néhány perc múlva a pincér egy tányérra helyezett, tiszta, lapjával fölfelé fordított névkártyát tesz az ügyvéd elé. Elolvassa, elsápad és a földbirtokosnak izgatottan mutatja. A névjegyen ez volt:

„Szemtelen fráter!”

— No, látod, — szólt a barát. — ugy-e megmondtam. Kellott ez neked? Hát bizony, ebből pár-baj lesz. Ne ijedj meg. Itt az orvos. Nagyszerűen tud operálni.

Erre a vizsgálatásra még fehérebb lett az ügyvéd. Az orvosnak csak most jutott eszébe, hogy meg kéne nézni a férj nevét. Megfordítja a névkártyát és fönnyhangon olvassa le róla: „Dr. Lipcsey Ádám, a Borsszem Jankó felelős szerkesztője.”

— Hol van Lipcsey? — kiáltott fel az ügyvéd és körülnézett.

Lipcsey, aki időközben jött be, már integetett is. Az ügyvéd fölállt, odament hozzá és barátságosan üdvözölte.

— Mit akarsz azzal a szemtelen fráter-rel, Ádám?

— Hát megigérttem neked. Az a *mult heti talány* megfejtése.

(Lukács László fogatja.) A királyi audienciák során valóságos új sportja fejlődött ki a politikai riportnak. Ki tudja hamarabb elfogni a Várból távozó politikusokat? — ezen versengtek az újságírók. A meghívottak tudták ezt s a tapasztaltabbak nem álltak kötélnek. Mikor Lukács László a kocsi-jába ült, egy fiatal riporter a kocsin elé szaladt s intett a kocsisnak, hogy álljon meg. A manőver azonban nem sikerült. Erre az újságíró, egy másik kocsihoz vágta magát és ugyanabban a pillanatban

ért Lukács László lakása elé, mint maga a volt miniszter.

— Legyen kegyes nyilatkozni Excellenciád a kihallgatásról, — szólt a szemfüles ifju.

— Hát, kérem, a Felső kegyesen fogadott, meghallgatta előterjesztésemet. Az audiencia félóraig tartott.

— De hiszen ezt a Várban is megmondhatta volna, kegyelmez ur!

— De hiszen ön azért riporter, fiatal barátom, hogy kiriportozza, — felelt Lukács és melegen megszorította az újságíró kezét.

(A nagy per.) Eötvös Károly beszél az Ab-báziában. Perl ücsém meg a többiek ábitattal hallgatják.

— Tudják-e maguk, hogy „A nagy per” című regényem a világirodalom remeke?

— Tudjuk, hogyné tudnánk. — szólt a vajda egyik hive. — de Európa nem tudja.

— Mert még nem engedtem meg a lefordítást.

— Miért nem, Károly bácsi?

— Micsoda beszéd ez, ücsém. Herczeg Ferencet, Bródy Sándort minden kőtyonfity német lefordíthatja. De Eötvös Károlyt csak Eötvös Károly tudja. Én pedig — pislantott a vajda, — nem tudok jól németül.

A bizalmas tanácskozások.

A politika eseményei.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 15.

Wekerle Sándor miniszterelnök és Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma délután három órakor az osztrák császárvárosból visszautaztak Budapestre. A magyar miniszterek a mai délelőttöt jórészt politikai tanácskozásokkal töltötték. Wekerle Bilinszky osztrák pénzügyminiszterrel konferált, Andrássy pedig többek között Szögyény-Marich László berlini nagykövetségünkkel tanácskozott.

A mai napon újból különféle kibontakozási tervek és cáfolatok láttak napvilágot. Ezek közül az érdekesebbeket és jelentősebbeket alább adjuk:

A bank-csoport.

Tegnap egy német estilap, állítólag *Justiz* Gyula sugalmazására a függetlenségi párt új programját közölte, mely szerint a párt nem törődik most a katonai kérdésekkel, de követeli az általános és egyenlő szavazati jogot és a gazdasági önállóságnak legkésőbb 1917-ben való biztosítását. *Holló* Lajos, a párt alelnöke erre a közlésre egy újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Nem igaz, hogy a párt most nem törődik a katonai kérdésekkel. De e kérdések megoldása attól függ, milyen mértékben honorálják a mi gazdasági követeléseinket. *Ha itt teljesítik kívánságainkat, akkor katonai téren sem állunk elő tulhajtott követelésekkel.* Az ki van zárva, hogy a gazdasági és katonai kérdések közt tranzakcióba mennénk bele. A bankkérdés elodázása 1917-ig lehetetlenség. Az, hogy a párt manifesztumot akar kibocsátani, nem igaz.

— A párt erős és nem hiszem, hogy Wekerle és Andrássy olyan tervet ki bír eszelni, amelylyel Kossuthot meg bírja szerezni. Az egyetlen megoldás az, hogy adják át a kormányt a függetlenségi pártnak, mely *garanciák fejében a bankkérdés méltányos megoldására is kapható lesz.*

A bankszoport lapja, a *M-g* ma esti számában azt írja, hogy *Wekerle* legutolsó kibontakozási terve ez: A közös bank meghosszabbítása 2—3 évre, még egy-két miniszteri tárcá átengedése a függetlenségi pártnak, a katonai

terhek emelése. Ezzel szemben a szolgálati nyelvben, a zászló és jelvényügyben lenne némi engedmény; a választójog megalkotása, továbbá ezek keresztülvitelére új koalíció létrehozása. Ezzel szemben — mondja a lap — a függetlenségi párt sem a bankszabadság meghosszabbítására, sem a koalíció fenntartására egyáltalán nem hajlandó.

A bizalmas összejövetel ellen.

A függetlenségi párt egyes csoportjai, különösen a bank-csoport az utóbbi időben gyakran tart bizalmas értekezleteket. Ezekre vonatkozólag a függetlenségi párt felhivatalos köznyomatosa, a *M. Tudósító* a következő érdekes kommunikét adja ki:

„A függetlenségi és 48-as párt egyes tagjai hol itt, hol amott kisebb-nagyobb értekezletet tartanak. Egyes lapok úgy tüntetik fel az ügyet, mintha ez összejövetel a pártvezetőség beleegyezésével történne. A pártvezetőség sohasem helyeselte és most sem helyesli az ilyen külön értekezleteket, sőt azok tartását *károsnak tartja.* A párt ügyeiben csakis pártértekezlet határozhat, ennek összehívására pedig jelenleg semmi szükség nincsen, mert az csak azt mondhatná ki, ami ugyis a párt programja, hogy t. i. a párt *az önálló bank álláspontján van,* de konkrét előterjesztéseket, melyekben határozathozatalra volna szükség, a vezetőség nem terjeszthet a pártértekezlet elé. Annál kevésbé helyeselheti a pártvezetőség az oly részleges értekezleteket, amelyeken a tagoknak csak egy része jelenik meg és ahol esetleg *egyoldalú, a résztvevőket erkölcsileg kötelező határozatok hozatnak.*

A trónörökös szimpátiája.

A *M-g* ma esti száma írja: Egy előkelő ur, aki nemrégiben Bécsben tartózkodott és ott sűrűn érintkezett több olyan osztrák főúrral, akik a trónörökös közvetlen környezetéhez tartoznak, szóba kerülve a trónörökösnek a magyar nemzethez való viszonya, nyomatékosan kijelentette: *Szó sem lehet arról, mintha a trónörökös barátságatlan vagy ellenséges érzülettel viseltetnék a magyar nemzet iránt.* Jelesül nem áll az, mintha a trónörökös a legszélső általános választói jognak volna a hive azzal a cézzel, hogy vele a magyar hegemoniát megtörje, vagy gyengítse. A trónörökös tisztában van azzal, hogy Magyarország csak a magyar nemzettel lehet kormányozni, minek folytán teljességgel nem áll az, *mintha a trónörökös a magyar nemzettel szemben a nemzetiségekre támaszkodnék.*

Két kombináció.

Politikai körökben ma este két kombinációról beszéltek. Az egyik szerint a király nem fog hozzájárulni a bank kettéválasztásához és azzal állna a függetlenségi párt elé, hogy ellenállás esetén *Ahuen-Höderváry* Károly gróftól küldi „az ország nyakára”. A másik hír szerint *Wekerle* kész hozzájárulni a gazdasági közösségnek 1927-ig esetleg 1937-ig való meghosszabbításához, ha 1917-ben a fogyasztási adókra felállítjuk a vámsorompókat. *Wekerle* — mondja egy kalandos hír — ezzel a tervvel az uralkodó elé járult, de visszautasításra talált.

TANÜGY.

(—) A Kossuth-utcai iskola átalakítási munkálataira hétfőn tüzik ki az árlejtést.

(—) *Molnár* Viktor a Kötöcsy-egyesülethez. A Kötöcsy-egyesület a múlt év novemberétől ápriliséig munkásgimnázium első évfolyamát tartotta fenn. Az öthavi munkáról elküldte jelentését az *Uránia* tudományos egyesületnek is, mely számonveszi a népművelés ezen eszközének eredményeit is. A jelentésre *Molnár* Viktor államtitkár, mint az *Uránia* elnöke meleg

elismerést tartalmazó választ küldött a Kőlcsey-egyesület elnökségének. A levélből közöljük a következő részt:

„A munkás-gimnáziumok első évfolyamának évről vizsgálatát és az elért eredményeket egybeállítva, kiváló örömmel tölt el a kimutatásokból látnom, hogy az aradi munkás-gimnázium egyike azoknak, amelyek a célt legjobban megközelítették és a legtöbb reményt nyújtják a jövőre nézve. Ez az intézmény mindenestre legtöbbet köszönhet a Kőlcsey-egyesületnek, mely elejétől fogva pártfogásba vette és oly jelentékeny anyagi támogatásban részesíti. Meggyőződésem, hogy az egyesület támogatása más szervezetekre is befolyással bír s a nagyérdemű vezetők aldozat-készsége által nyújtott jó példa nélkül aligha sikerült volna az intézmény számára annyi segítséget biztosítani, amennyi befolyt s amennyi annak fejlesztéséhez szükséges. Ez az ő legnagyobb érdemük.”

Az aradi szövőgyár megalakulása.

Közyülés a városházán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

A sokszor apró jelentőségű közgazgatási viták helyett egy nagyfontosságú, Arad, sőt talán az egész délvidék szociális életére kiható közgazdasági aktus zajlott le ma délben Aradváros székházának dísztermében. Alakuló közgyűlését tartotta itt a „Hungária” Aradi Pamutárugyár Részvénytársaság, vidékünknek első szövőgyára. Rövid hónapok öntudatos és eredményes munkája előzte meg ezt az alakulást és ez a munka büszkesége lehet mindazoknak, kik részt vettek benne.

Az iparvállalat élére állított férfiak neve biztosítéka a további munka sikerének s annak a nagyszabású alapításnak, amelynek szilárd fundamentumát a mai alakuló közgyűlés megvetette.

Az aradi szövőgyár megalakulásáról itt adjuk részletes tudósításunkat:

A megalakulás előtt.

A ma déli tizenkét órakor kezdődött alakuló közgyűlésre, mint megirtuk, már tegnap este Aradra érkeztek Dániel Ernő báró, Haeffele János, Hatvany Béla, Kepes Gyula dr. és Lóránt Emánuel. A részvényesek legnagyobb része ma délelőtt érkezett meg és nagy csoportokban vonult fel a városháza dísztermébe. Az aradi és aradmegyei gazdasági és pénzügyi körök előkelősége volt együtt déli 12 órára a nagyteremben. Megjelentek ott:

Dániel Ernő báró, Neuman Samu, Haeffele János, Hatvany Béla, Neuman Adolf, Bréda Viktor gróf, Andrányi Károly, Borsós Béla dr., Blaskovich Ernest, Natland Bernát, Hehs Béla, Ottenberg Tivadar, Neuman Alfréd, Neuman Károly, Neuman Dániel, Urbán Iván, Stengl Andor, Arad szab. kir. város képviseletében Kadas Kálmán és Jegessy Károly dr., Bing Vilmos, Barabás Béla dr., Eliás Simon, Éles Ármán, Fuchs Arnold, Fischer Kálmán, Freud Fülöp, Fábry Sándor dr., Friebeisz Miklós, Fábrián László, Reisinger Sándor, Funkstein József, Fodor Gyula, Grossmann Alfréd dr., Goldschmidt Sándor, Glück Károly, Holtzer József, Hofmann Miksa, Weisz Márkus, Wadowszky Gusztáv, Hegyi Albert, Hármory László dr., Holländer Ignác, Issekutz László dr., Kneffel Lajos, id. Kristyórány János, Kohn József, Kirlé Antal, Kintzig János, Lengyel Tivadar, Leopold Zsigmond, Meer Ármán, Mezey Andor,

Nesnera Aladár, Nachtnebel Odön, Gerbert Kálmán, Parecz Béla dr., Purgly János, Reusz Mór, Aulich Rezső, Robitsek Ágoston dr., Ring Géza, Solymossy Lajos báró, Schwarcz Adolf és Herman, Steiner József, Steiner Ferenc, Rác Sándor, Rác Jenő, Szathmáry Mihály, Szathmáry Károly, Szántay Lajos, Szapáry István gróf, Szalay Antal, Tenner József, Tolnai János dr., Tagányi Sándor dr., Tüdös Béla, Urbán Péter, Raicu Sebő, Vásárhelyi Dezső és Winkler József.

Néhány perccel tizenkettő után az emelvényen helyet foglaltak: Dániel Ernő báró, Haeffele János, végvári Neuman Adolf és Mandl Vilmos dr., mint a közgyűlés jegyzője.

Neuman Adolf beszéde.

Végvári Neuman Adolf állott fel először szólásra, hogy a részvényeseket üdvözlje. Beszédét, melyben jellemző méltatást adta az új iparvállalatnak, itt közöljük:

Tisztelt Közgyűlés!

Nekem jutott a szerencse, hogy a „Hungária” Aradi Pamutárugyár Részvénytársaság alapítói nevében ezen az alakuló közgyűlésen a t. részvényeseket üdvözljem s az általam képviselt alapító cég alapító társait: Jean Haeffele, gebweileri gyárost és Deutsch Ignác és Fia budapesti céget képviselő hatvani Hatvany Béla urat bemutassam.

Engedelmükkel alapításunknak történetét röviden elmondom:

A pamutárú óriási behozatalának fokozatos csökkentése képezi az iparpártolás egyik főfeladatát. Az előttem fekvő adatok szerint 900.000 orsó és 28.000 szövőszék tudná a magyarországi pamutárú szükségletet fedezni; ezekkel több millió munkadíjat lehetne országunkban honi munkásoknak juttatni és ezáltal a kivándorlást csökkenteni. Ez lebegett szemünk előtt, midőn Haeffele ur, a híres mühlhauseni textil iskolának volt tanára és jelenlegi dísztagja, ki már 10–15 év óta önálló fonógyáros, megtette az alapításra vonatkozó első javaslatát. Én öt utolsó külföldi utazásom alkalmával felkerestem Elzászban, fonógyárának megtekintése és szakférfiaknak meghallgatása után benne láttam összpontosulva azon kívánatos egyesítését az elmélet és gyakorlatnak, mely a sikert szokta biztosítani.

Szerencsések voltunk alapításunknál nagytekintélyű férfiak támogatásával és közreműködésével találkozni, akik a vállalat iránti bizalmat már eleve biztosították. Ezen alakuló közgyűlés hivatalos van egy oly iparvállalat alapítását kimondani, mely több száz munkásnak állandó keresetet biztosít és így a munkásviszonyok és sok-sok ember helyzetének javításához hozzájárul. Hiszen a munkástömegek állandó és jövedelmező foglalkozása képezi azon alapot, mely a népek jólétét és szerencsését biztosítja. Példaadólag fog hatni és utánpótlásra találni azon tény, hogy részvényeseink között oly nagytekintélyű, sőt illusztris nevekkel találkozunk, kiknek eddig kevés vonatkozásuk volt az iparhoz és kereskedelemhez. Talán lassan meg fog szünni azon, nem ritkán elhangzó vád, hogy a nemzet eddig elhanyagolta a gyár-ipart, mintha mostoha gyermeke volna. E tanúsított érdeklődés avval kecsgetet bennünket, hogy mihamarább bekövetkezik és utat tör magának az az igazság, hogy a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem harmonikus összműködése biztosítja hazánk gazdasági és ipari önállóságát, függetlenségét.

Nem mulaszthatjuk el ebből az alkalomból kiemelni, hogy a vállalat nagy jelentőségének felismerésével és méltánylásával a magyar kormány a vállalat megalapítását értékes kedvezményekkel és számot tevő segélyvel

hathatósan előmozdította és támogatta s evvel a maga részéről mindent megtett, amivel a vállalat prosperálásához hozzájárulhatott. Ezért az összes részvényesek és Aradváros lakosságának érzelmeit vélem kifejezni, midőn a magas kormányának köszönetünket fejezzük ki és ezt a felveendő jegyzőkönyvben megörökítjük.

Ugyancsak köszönet illeti meg Arad szab. kir. város törvényhatóságát, mely felismerve azt, hogy mily jelentőséggel és kihatással bír egy ily nagyszabású gyári vállalat valamely városra nézve, készséggel szavazta meg az alapítók által kért kedvezményeket, hogy a gyári vállalatot városunknak biztosítsa. Nemkülönben tartozunk elismeréssel Jean Haeffele urnak, ki a vállalat létesítését nemcsak nagyobb anyagi hozzájárulással segítette elő, hanem lankadatlan buzgóságot fejtett ki az állami kedvezmények kieszközlése körül.

A vállalat technikai vezetése a szaktekin-télynek elismert Jean Haeffele alapítótársunk kezeibe lévén letéve, ez a körülmény annál fontosabb, mert ezáltal mód nyílik arra, hogy egyrészt azonnal szak- és kiképzett munkásokat nyerhessen a gyár, másrészt magyar elő- és szakmunkások a gebweileri-gyárban alapos kiképzést nyerhetnek, ami által könnyebben és gyorsabban tuleshetik a gyári vállalat azokon a küzdelmeken, melyeken minden új gyárnak, kivált olyannak kell átmennie, amelyhez hasonló az országban igen kevés van, a mi vidékünkön pedig egyáltalában nincsen.

Meggyőződésünk, hogy a t. részvényesek a kezdettel járó nehézségeket ismerik és azért méltányolni fogják azokat, mi pedig reméljük, hogy a szakavatott vezetés lényegesen csökkenteni fogja azt az időközt, mely arra szükséges, hogy egy ily gyári vállalatba fektetett tőke gyümölcsözőtetésének előfeltételei és szilárd alapja megteremtessenek.

Hő reményünk és óhajunk, vajha a vállalat, mely ily kedvező auspiciumok közt létesül, mielőbb felvirágoztassék és minél jobban ki-fejlődjék.

A megalakulás.

Zajos éljenzés fogadta Neuman Adolf beszédét. Miután az éljenzés, mely Haeffele Jánosnak is szólt, lecsillapodott, a részvényesek Neuman Adolf indítványára közfelkiáltással Dániel Ernő bárót bízták meg az alakuló közgyűlés vezetésével.

Dániel Ernő báró köszönetet mondva a részvényesek bizalmáért, bejelenti, hogy a közgyűlés meghirdetése és összehívása a törvény szerint megtörtént. Letettek 4272 részvényt és jelen van 67 részvényes 3587 részvény képviselőjében. Konstatálja a közgyűlés határozatképességét és az alakuló közgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri Mandl Vilmos dr.-t, a jegyzőkönyv hitelesítésével a közgyűlés Purgly Jánost és Leopold Zsigmondot bizza meg.

Mandl Vilmos dr. az alapítók megbízásából jelentést tesz az alaptőke jegyzéséről, a részvénytőke 30 százalékanak befizetéséről, és a befizetett alaptőke elhelyezéséről. Az elnök határozatilag kimondja, hogy a közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi és elfogadja az alapítók jelentését és egyben konstatálja, hogy az alaptőke a részvényaláírási felhívás értelmében teljesen jegyeztetett és a részvényekre az első 30 százalékos részlet fejében, valamint a részvényenkénti bélyegilleték fejében összesen 682000 korona befizetett és az Aradmegyei Takarékpénztár részvénytársaságnál Aradon kezelik. Mandl Vilmos dr. felolvassa ezután Haeffele János alapítónak nyilatkozatát, mely szerint ő az általa megszerzett állami kedvezmé-

nyeket és készpénzbeli segílyt és az Arad sz. kir. város által neki nyújtott kedvezményeket a részvénytársaságra ruházta. Ezen engedmények fejében a társaság Aradon 2,200,000 korona alap-tőkével textilgyárat alapít, amely üzembe helyezésékor legalább 20,000 orsót és 300 mechanikai szövőszéket állít fel. A közgyűlés a nyilatkozatot helyeslőleg tudomásul vette és az elnök határozatilag kimondotta, hogy Haefele Jánostól e kedvezményeket az azokkal járó kötelezettségekkel köszönetének kifejezése mellett átvállalja. A közgyűlés ezután felolvasottnak tekinti és elfogadja a kiosztott alapszabályokat és a részvénytársaságot megalakultnak nyilvánítja.

Igazgatóság és felügyelő-bizottság.

Az elnök bejelentette ezután, hogy az alapítók az első három évre a következő igazgatóságot nevezik ki:

Andrényi Károly, Dániel Ernő báró, Haefele János, Hatvány Béla, Nesnera Aladár, Neuman Adolf, Ring Géza és Urbán Iván.

A közgyűlés ezt éljenzéssel vette tudomásul és megbizta az igazgatóságot a cégjegyzés eszközésével és esetleg a cégbiróság által kívánt nem lényeges alapszabálymódosításokkal.

Az elnök javaslatára ezután egyhangú választással a következők lettek egy év tartamára a felügyelő-bizottság tagjai:

Fuchs Arnold, Hehs Béla, Mezey Andor, Natland Bernát és Rajcu Sebő.

A közgyűlés ezután felhatalmazta az igazgatóságot a további részvénybefizetések helyének és idejének meghatározásával és megadta a felmentést az alapítóknak.

A kormány üdvözlése.

A közgyűlés végül az elnök indítványára Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek, Sztéryni József kereskedelmi államtitkárnak és Szűry János miniszteri tanácsosnak jegyzőkönyvi köszönetet fejezett ki és ezt táviratilag hozta tudomásukra. Aradváros tanácsának a díszterem átengedéseért és egyéb támogatásaért a közgyűlés köszönetét fejezte ki. Az elnök ezután zajos éljenzés közben rekesztette be a gyűlést.

A küldött táviratok szövege a következő: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter Ónagyméltóságának Budapest.

A Hungária aradi textilgyár mai alakuló közgyűlésén egybegyűlt részvényesek Nagyméltóságodnak kegyes támogatásáért jegyzőkönyvi köszönetüket fejezték ki.

Mély tisztelettel Dániel Ernő báró elnök, Mandl Vilmos dr. jegyzőkönyvvezető.

Sztéryni József államtitkár Budapest.

A Hungária aradi textilgyár mai alakuló közgyűlésén megjelent részvényesek a vállalat létesítésének előmozdítása és támogatása körüli érdemeiért Nagyméltóságodnak jegyzőkönyvi köszönetüket fejezték ki. (Aláírás.)

Szűry János miniszteri tanácsos Budapest.

A Hungária aradi textilgyár mai alakuló közgyűlésén egybegyűlt részvényesek Méltóságodnak a vállalat létesítésének előmozdítása és kegyes pártfogásolása körüli érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetüket fejezték ki. (Aláírás.)

A közgyűlés után Neuman Dániel a vendégek tiszteletére ebédet adott. A barátságos lakomán Haefele János francia nyelven felköszöntőt mondott Neuman Samura és Neuman Adolfra, Urbán Iván a háziurra, Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő a Neuman-családra és az új iparvállalat vezetőségére. Felköszöntőt mondott még Mandl Vilmos dr. és Kepes Gyula dr. Este a vendégek elutaztak.

Milán király szerelmei.*

* A csapda.

Aemilián király visszatért hazájába, mint a hadsereg főparancsnoka. Megjelenése megdöbbenette a vostoeki párt híveit. Sokan forradalomtól féltek, de a katonaság a rajongásig szerette Aemiliánt, mint az uralkodása alatt is annyiszor bebizonyult. A hadsereg nélkül pedig hiábavaló lett volna bármilyen forradalmi mozgalom.

Az anyakirálynő külföldön értesült a fordulatról és percekig nem tudott magához térni megdöbbenéséből.

Azonnal leült, levelet irt fiának:

„Édes fiam, az anya ir fiának, aki remeg, aggódik gyermeke életéért. Feledjük egy pillanatra, hogy uralkodó vagy, és én szintén királynő voltam országodban. De képzeljük azt, hogy szegény polgáraszony vagyok és te egyszerű polgárfiu. Mit tettél? Anyádat, aki melled állott, hogy nehéz óráidban támaszkod legyen, megtagadtad egy szerelmedre méltatlan nő, és egy szeretetedre méltatlan férfi miatt. Sokat szenvedtem ezekért s mikor megtudtam, az volt legkeservesebb óráim életemben. Pedig sok keserves órát éltem át — atyád miatt.

De nem magamért fáj a szívem, hanem te érted, fiam. Órizzon az Isten, mert az az út, amelyre léptél — a vérvirágos sir felé vezet. Te most még nem látod, hogy mi történik körülötted, mert elbódított fiatalos, gyermeki szived érzéltettség. Lelketlen emberek kihasználják véred lángolását és te botorul engeded magadat az örvénybe taszítani. Édes fiam, én nagyon féltlek.”

A fiatal királyt nem érintette mélyebben a levél. Az ő szíve szenvedélyes szerelemben égett egy nő iránt, de különben is hideg és érzéketlen természetű volt. Apja hazatérének is csak azért örült, mert ez megszabadította a régensek terhes gyámkodásától és anyjától, aki rendkívül módon ellenezte szerelmét.

Ki volt az a nő, akit a király szeretett? Oh, ez nem a Jevremovics asszony fajtájából való nő volt, aki mindenét áldozta szerelméért. A fiatal király szerelme, a királynál jóval idősebb, a szerelem minden fortélyát kitanult elvált asszony volt, aki tervszerűleg, kiszámítottan hálózta be a fiatal királyt.

A vostoeki követ nem nyugodott bele a fordulatba, amely a vostoeki befolyás végét jelentette volna. Aemilián, a hadsereg parancsnoka sokkal veszedelmesebb volt, mint Aemilián, a király. Az a néhány év, ami tragédiája óta elmúlt, rendkívül megváltoztatta gondolkodását. Komoly, nagy élettapasztalatu férfivált aki sokkal bölcsebben tudta a fiatal királyt vezetni, mint saját magát. Tisztán látta ő a nagyhatalmak versengését és nagy diplomáciai ügyességgel játszotta ki egymás ellen a hatalmak érdekeit. A vostoeki párt kétségbe volt esve. A követ maga is tanácstalanul nézett körül. Egy napon Beresics őrnagy jelent meg a lakásán, polgári ruhában. Vostockból jött, ahol gárdaezredes volt.

— Excellenciád nem talált még módot Aemilián eltávolítására?

— Nem. Ön tud?

— Tudok. Olyan módot, amelylyel egyszerre kétfelé hadakozhatunk.

— És mi volna az?

— Aemilián király, mint tudom, ma még elnézné fia szerelmét, mert veszélytelennek tartja. De abban a pillanatban, amint komolylyá válik a dolog, Aemilián ellenezni fogja. Hová vezet ez? Az összeütközésre. Tehát a mi teendők Aemilián bukását lemásolni. Azaz a fiatal királyba azt a gondolatot beleplántálni, hogy vegye el feleségül a szeretőjét. Aemilián azonnal szakítani volna kénytelen a fiával, a nemzet pedig befejezné e dinasztia uralmát.

— A terv jó, de ki tudná ezt a királynak sugalmazni?

— Kicsoda? Az, akinek legfontosabb része van benne, azaz maga a szerető nő.

— És megtenné?

— Már meg is tette. Ez a hiu teremtés vágyik a királynőségre. Kezében tartja a gyermek-királyt.

* Ujabb részlet Georgevics Vladen dr., volt szerb miniszterelnök, szenzációs politikai regényéből.

— Ez igen helyes dolog. Utazzék haza, hogy fel ne tűnjön itt a jelenléte. Már a napokban meg fogják kezdeni embereim a munkát és a nemzetet felvilágosítják egy ilyen házasság becstelenségéről. Azt hiszem, hogy most már sikerülni fog a temetés.

Az országban két ember volt tisztában a helyzettel: Aemilián és Vladics.

Hosszu éjjeleken át vitatták a helyzetet:

— En már nem fogom látni a véget, Vladics barátom, mert érzem, hogy ez a vén szív fölmondja a szolgálatot. Sokat szenvedett szegény öreg szerszám, nem bírja ki többé a halálos aggodalmakat.

Vladics fejét ingatta:

— Sokat kibír a szív, Aemilián! Sirattam nagybátyádat, keseregtem sorsod fölött és remegnem kell fiad életéért, jövőjéért. De azért azt parancsolom szívemnek, hogy hallgasson, tőrjön némán, mert ha szabadon engedném tombolni a keserűségét, — régen megszakadt volna. Hidd el, Aemilián.

Es a két férfi sirva borult egymás vállára...

EGYESÜLETI ÉLET.

Velence képekben.

Szemléltető előadások és felolvasások az adriai kirándulásról. — Aradiak Velencében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15

Junius hó 6—13-ig fog tartani az aradi turista egyesület által tervezett adriai kirándulás, melyre a jelentkezési határidőig ötvenketten jelentkeztek. Ezen kirándulás alkalmából az egyesület azért, hogy a kiránduláson résztvevők előtanulmányokat szerezhessenek és már itthon szerzett általános ismeretekkel indulhassanak utra, ismeretterjesztő előadásokat fog tartani és vetített képekben fogja bemutatni a nevezetes kiránduló pontokat. Ezen előadások által azonban lehetővé van téve az is, hogy olyanok, kik e szép és élvezetes kiránduláson nem vesznek részt, szintén megismerjék a Quarnero és Monfalcone öböl bájos természeti képeit és a lagúnák mesés városát, Velencét, Adria menyaszonnyát.

A felolvasások ciklusa e hóban lesz és négy napra fog terjedni. Az előadások tárgya és beosztása: 1909. május hó 26-án. Szarva. Szemléltető előadás Gargya Béla egyes. tag 120 szinponmpás fölvételével. A képeket Dr. Rozsnyay József egyes. vál. tag vetíti. Tárgy: Kirándulás Horvátországon át Fiuméig. Susák, Tersató. Kikötők, mólok, rakpartok. Lussin sziget, Lussin-piccoló, Porto-Re, Tinhalászat, Buccari, Cirkenica, Via di Volosca, Quarnero, Petroleum finomító, torpedógyár, Cantrida osztrák fürdő. Istria felsziget, Volosca, Ika, Lovrana, Abbazia, stb. Szabad előadás. Tartja: Gargya Béla. 1909. május hó 27. Csütörtök. Szemléltető előadás Rozsnyay Kálmán 42 művészi képével. A képeket Dr. Rozsnyay József vetíti. Tárgy: Velence és a szigetgyöngyök. Rialtó, Guidecca, San Giorgio Maggiore. Isola di: San Pietro, San Michele, Murano, Buranó, Torcelló, Lidó, Malamocco, San Lazaro stb. A képek szövegét felolvassa: Ritt Gyula. 1909. május hó 28. Péntek. — Felolvasás. Tartja: Ritt Gyula. Bevezetés. Emlékezet. Velence története napjainkig. A velencei művészet, a világhírű festőiskola keletkezése, fejlődése, virágzása és hanyatlása. Velence uralkodói: a dogék. A gondola és gondolások. Legendák és történeti képek Velence multjából: Szt. Márk hamvainak Alexandriából Velencébe szállítása. Marino Faliero doge. A két Foscar. Képek a rémuralom idejéből. A Szt. Márk-téri galambok eredetéről. 1909. május hó 29. Szombat. — Felolvasás. Tartja: Thèmes Rezső. Triest és környéke. Monfalcone öböl. Grignano. Miramar. — Az estélyek a Kovács és Novotny féle „Vadászkürt” vendéglő földszinti nagytermében tartatnak. Bejárt a Vas szállóudvarából (Deák Ferenc-utca). Az estélyek kezdete 6 órakor. A négy estére érvényes jegy előre váltható az egyesületi irodában (Vas szálló udvar I. em. d. u. 5—7-ig) és Kerpel I. könyvkereskedésében. Ara 1 korona 20 fillér. Az estélyeken adriai látkepes lapok és egyesületi jelvények, — melyek viselése a kirándulásokon résztvevőkre nézve kötelező, — az egyesületi gádzánál kaphatók.

ELFOGTÁK Küry Klára merénylőjét.

A szerelmes Tóth Péter.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 15.

Tegnap megírtuk Küry Klára kalandját. A művész, amikor leírását adta a szerelmes merénylőnek, ezeket mondta:

— A legény egy piros-pozsgás képű, huszonhatesztendős, elég jól, majdnem csinosan öltözködő iparos volt. A külseje és az egész magaviselete, különösen pedig a modora arra engedtek következtetni, hogy ez az ember nagy nőhódító, aki köznapokon is tiszta gallért visel és gomblyukában állandóan virágot hord. A mint felém közeledett és társul ajánlkozott a gyöngyvirágszedéshez, úgy megijedtem szenvedélyes pillantásaitól és érzéki arckifejezésétől, hogy hamar elutasítottam magamtól: „Menjen az útjára!” — mondtam neki és rohanni szerettem volna messzire tőle.

Küry erélyesen követelte a merénylő kinyomozását a rendőrségen és maga is elment a hűvösvölgyi végállomásra meggyőződést szerezni arról, vajjon folynak-e ott építkezési munkálatok és van-e egy ilyen fiatal fölviigazgatója a munkásoknak. A közutnál azt a meggyőződést szerezte, hogy a legény hazudott, mert egyáltalában építkezéseket ott nem esz-közölnek. Mindazonáltal a művész minden összeköttetést fölhasználva, szorgalmazta a bűnre hajló ember kinyomozását.

A lázas keresésnek megvolt az eredménye. Ma reggelre előállítottak a főkapitányságon egy fiatal embert, akire teljesen ráillett Küry Klára leírása. Piros-pozsgás, érzéki ajku, jól öltözött, 24—26 év körüli ember. Még az is igaz, hogy a közutnál van, bár nem munkafelügyelői minőségben alkalmazva, hanem mint lakatos. A neve: Tóth Péter.

Erről a Tóth Péterről, mindenki, aki ismerős a Hűvösvölgyben, tudja, hogy nagy erdei Don Juan. Amikor szolgálton kívül van, szépen kiöltözködik és keresi a kevésbé járt utakat. Itt, vagy egy magányos hölgyhöz csatlakozik és igéri neki, hogy a legrövidebb úton át kivezeti, vagy úgy ismerkedik meg vele, hogy fölajánlja frissen szakított erdei virágait. Közben elmegy olyan elhagyott helyre a növel, ahol nincs se csász, se bakter. Az árnyas lombok és a titokzatos csönd, a mit itt-ott egy mókustól megzörrent galy, vagy egy rigó fütyje zavar meg, tavaszi érzéseket csal ki a keblekből és a szép májusi természet, gyönyörű harmóniájában az emberi szerelem is megköveteli a magáét. Ennek a követelésnek pedig Tóth Péter eleget tett és este, amikor társai közé került, mindig eldicsekedett sikeres kalandjaival.

A tegnapelőttivel nem dicsekedett el, mert póruljárt és nem is jelent meg a társai között. Ezek azonban a lapokból értesültek a merénylőtről és nyomban Tóth Péterre gondoltak. A rendőrök behozták a főkapitányságra, ahol a hűvösvölgyi kalandor tagadni kezdett. Amikor azonban rábizonyították, hogy tegnapelőtt nem volt szolgálton és hogy az adott személy-leírás teljesen ráillik, Tóth Péter megtört.

— Igazán, ha tudtam volna, hogy olyan erényes és erélyes hölgygyel van dolgom, biz' isten, megelégedtem volna azzal, hogy a szépen ápolt kacsóit megcsókoljam — mondta.

— Tudja-e, hogy azért, amit ön csinált, börtön jár? — kérdezte tőle a tisztviselő.

— Hiszen, kérem alázatosan, én nem csináltam semmit! — mondta meglepődve Tóth Péter.

— Nem? Hát a ridikült ki rabolta el a kisasszonytól?

— Kikérem magamnak, — vágott vissza Tóth Péter — velem szemben ne tessék használni ezt a kifejezést. Én nem raboltam el a táskát, hanem fölemeltem és futottam vele, mert a kisasszony lelövéllel fenyegetett. Haza akartam vinni és ha történetesen egy címet találék benna, elküldöm a hölgy lakására. Tes-

sék a ridikült a lakásomra átvenni és odaadni annak a kedves nagyságának, akit most már félve tiszteltek.

Minden fölháborodása ellenére a fiut letartóztatták.

A szultán hálószobája.

A szultán hálószobájában egy rozoga ágyat találtak feltározás közben.

A vágyak kertje, Keletnek ruhája
Lehet a padisah hálószobája.

Buján feszül nyoszolyákon a párna
Mintha örökké ölelésre várna.

Szőnyeg, a padlót gyöngéden fedő
Mezitlen lábat megbizsergető.

Cédrusok nedvéből füstölt tömjének
Amelytől vágyra ifjulnak a vének.

Szeretkezésnek csábos puha verme
Lehet a padisahnak hálóterme.

*

Tuskó-szivü macedón katonák,
Járnak a császári szobákon át.

Sáros esizmával végiglen tapodják
A titokzatos Yildiz minden odvát.

S egy szobában kutatnak valamit:
„E szobában aludt Abdul Hamid.”

Ez a szoba . . . és ez az ócska ágy itt,
Bizony ez még az alvásra se csábit.

Sovány a vánkos, paplan, ha kibontod;
Nem is bir el, csupán egy öreg csontot.

S nem lepődik meg a hare sok legénye,
Különb a padisahnak úgy se kéne.

Ágyának úgy sincs egyéb célja semmi,
Mint rajt' aludni, napot elpihenni.

A szultán is, ha kel, ha fekszik,
Olyan mint más, a mikor előregszik . . .

Robotos.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* A Nyugat. Most jelent meg az *Ignotus*, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztése alatt álló legmodernebb szépirodalmi folyóirat 9-ik száma a következő nagybecsű tartalommal: *Gellért Oszkár*: Vers. *Nagy Zoltán*: Versek. *Füst Milán*: Vers. *Adi Endre*: Versek. *Móricz Zsigmond*: *Czíroka—Maróka* (Novella). *Lengyel Géza*: A megbántott *Benczur*. *Laczkó Géza*: A kollegium *Don Quijotéja*. *Ujhelyi Nándor*: Szemek (Novella). *Bresztovszky Ernő*: Uj hedonizmus. *Fröhlichné Kaffka Margit*: Rablás. (Novella) *Bárdos Artur*: Az új színpad. A figyelő rovattartalma: Lakásberendezések. (Lengyel Géza), De Ryons halála (Téglás Béla), Szomorú füzek alján (Tóth Árpád), Balázs Béla: Dr. Szélpál Margit (Fenyő Miksa). A Nyugat előfizetési ára 1 évre 20 kor., fél évre 10 kor. Mutatványszámot a kiadóhivatal ingyen küld.

* Vasárnap az Urániában. Tizenkét számból áll az Uránia színház vasárnapi műsora, csupa olyan számból, melyek mindegyike a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. A műsor gazdaságát legjobban illusztrálja, hogy minden válfaj képviselve van ezen a műsoron. A kacagtató bohózatától a tanulságos látványokig egymást követik az érdekesnél érdekesebb képek. Mint kiváló érdekességet említjük fel Riche nagyszerű életképét, az Örök szerelmet, melynek előadásában a legkiválóbb francia művészek szerepelnek. A közönségnek olyan kiváló szórakozásban lesz vasárnap része az Uránia színházban, melyért szívesen jut ki a közönség elismeréséből.

Negyven esztendő.

Érdekességek az Aradi Kereskedők Köre jubileumán.

*

Az ifjuságnak emlékei, ereje, küzdelmei rajzanak ki azokból az adatokból, a melyek az aradi kereskedelem egy jubiláló egyesületének, az *Aradi Kereskedők Körének* negyven esztendő multját alkotják. Maga az egyesület, a mely most tulnyomóan a kereskedő-főnökök testülete, akkor az aradi kereskedelmi ifjuság társulata volt; s a mai kereskedők, a mai hivatalfők, akkor alkalmazottak, lelkes hivatalnokok voltak, velük együtt haladt, önállósította magát a kereskedő-társulat is.

Szorosan véve nem is az egyesület főnlálásának évfordulója ez, hanem annak az időnek, a mikor az aradi kereskedelem ifjabbjai szervezkedni kezdtek; ebből sok viszontagság, újra fölpezsdült, azután elaludt egyesületi élet alakult ki s így lett az *Aradi Kereskedők Köre*, a mai formájában és erősségében.

A legrégebb nyoma mindezeknek az a gyűlés, a melyet 1869-ben tartottak, s a melyen *Décsey József*, az elmúlt évben elhunyt csabai nagykereskedő elnökölt. A gyűlés résztvevői közül ma is életben vannak *Weiler Rezső*, *Dobiaschi József*, *Kohn S. N.*, *Robitsek Ágoston dr.*, *Kronstein Vilmos*, továbbá *Goldscheider Béla*, a ki Bécsbe származván, ott *Groller Balduin* név alatt az osztrák zszurnalisztika egyik kitünősége lett.

Hosszu zavarok után 1881-ben ujult fel az egyesületi élet, amikor *Heinrich Sándor*, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatója, — akkor az Aradmegyei Takarékpénztár vezértitkára — lett az elnök. Ot évig viselte ezt a tisztséget. Utána a következők viselték az elnöki tisztelet: *Gaal Jenő*, müegyetemi tanár, akkor az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára, — *Bódy Bódog* szőlőbirtokos, *Abrai Lajos* felső kereskedelmi iskolai igazgató, *Wadovszky Gusztáv*, és 1897. óta *Tedeschi Viktor*.

Alelnökei voltak az egyesületnek: *Lendvai Sándor*, aki most Temesvárott az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezértitkára, *Ring Géza*, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, *Edvi Illés László*, *Weisz Sándor* cukorgyáros (meghalt), *Wallfisch Ármin* banküzlettulajdonos, *Sonnenfeld Vilmos* nagykereskedő, *Wechsler József*, (most Nagyváradon van) és jelenleg *Hegyi Albert*.

A pénztárosok soraiban voltak: *Prinner Vilmos*, (azóta meghalt), *Maresch Gyula*, *Gebhardt István*, *Krönberger Mór*, *Keppich Zsigmond*, *Weinberger János* és ma *Berger Albert*.

Több esztendőn keresztül vannak látható, érdekes nyomai az egyesület egykori titkára, *Ottenberg Tivadar* munkásságának s az Aradi Első Takarékpénztár nagytekintélyű vezérigazgatója bizonyára kedvesen emlékszik vissza ezekre a mozgalmas időkre. Titkárai voltak még a különböző címek alatt működő egyesületnek: *Reiniger Samu* fakereskedő, *Adler Andor* (ma a Nagy Farkas cég főnöke), *Fodor Gyula*, ma az Aradmegyei Takarékpénztár igazgató-helyettese, *Jellinek József*, *Fellegi Lajos*, *Neményi Lajos* (néhány év előtt öngyilkossá lett), *Hönich Márkus* (meghalt) és 1900. óta *Faragó Rezső*.

Az ügyészek soraiban volt: *Kell Lipót dr.*, *Nemess Zsiga dr.*, *Radó Károly dr.* és ma *Nagy Sándor dr.* orsz. képviselő. A törvényhozás tagjai között ül ma még az egyesület egykori választmányi tagja, *Lányi Mór*, az időben az Aradmegyei Takarékpénztár tisztviselője;

az ellenőrök sorában: *Kneffel Lajos, Scherhag Ernő* és *ma Baumann János*.

Hasábocon keresztül lehetne folytatni az ismerős és érdekes neveket. Az aradi kereskedelemnek alig van neve, amely benne ne lenne az egyesület könyveiben, irataiban.

A negyven esztendő egyesület életében nevezetesebb mozzanat volt a magyar kereskedő ifjak ötödik országos kongresszusa, amelyet Aradon, a kiállítás évében tartottak s amelyet maga *Baross Gábor*, a vasminiszter nyitott meg gyönyörű beszéddel. 1890. óta működik az egyesület *kereskedelmi állásközvetítő irodája*, amely az első ilyen humánus intézmény a vidéken s amelynek sikerei *Keppich Zsigmond* nevéhez vannak kötve; 1904-ben alakult, a körből kiindult mozgalom eredményeként az *Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete*; két év óta működik a kör által fentartott ma már nyilvános jogú női kereskedelmi tanfolyam, amelynek létesülését *Meer Ármin* fáradozásai tették lehetővé; végre az egyesület szervezte, az aradi iparossággal karöltve, az *Aradi incasso- és tudakozó egyesületet is*.

Az Aradi Kereskedők Köre holnap, vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor, saját helyiségében tartja meg közgyűlését, amelyen Nagy Sándor dr. orsz. képviselő, az egyesület ügyésze fogja méltatni ezt a változatos, szép négy évtizedes multat.

Az ex-szultán kincsei.

Zavargások Törökországban.

Távirati tudósítás.

Arad, május 15

Annak a bizottságnak munkájáról, amelyet a *Yildiz-kioszk* átkutatására küldtek ki, a *Standard*, mint Londonból táviratozzák, ezeket az érdekes dolgokat jelenti:

Elsősorban az ex-szultán magánlakását kutatták át. Hálószobájában egy rozzant ágyat találtak, amely egy másodosztályú kórházba sem illenék be. Rövid kutatás után a másik szobában két pénzszekrényt találtak. Az egyik részvényekkel, értékpapirokkal és az Ottománbankba eszközölt befizetésekről szóló nyugtákkal volt tele. A másik szekrény öt fiókjában drágaköveket és ékszereket találtak. Ugyanabban a szobában egy egyszerű utazó-táskában kétféle 520,000 korona készpénzre találtak. Ugy látszik, a szultán előre készült a menekülésre. A kereveten kilenc gyönggyel kirakott imaláncot találtak, amelynek értéke meghaladja a millió koronát. A szomszéd szoba asztalos műhely számára volt berendezve. Az ex-szultán ugyanis igen ügyes asztalos volt. Egy látszólag igénytelen szekrényben 5,400,000 korona készpénzt, egy másikban 2,176,000 korona bankjegyet fedeztek fel. A szomszéd szobában levő nagy szekrényt eddig még nem tudták felnyitni. Cigaretteket, ridikulókat, fésűket, hajkeféket eldobálva találtak a szobákban. A ridikulók pénzzel és ékszerekkel voltak tele. A talált pénzről és kincsekről leltárt vettek fel és az egészet a hadügyminiszter őrizetére bízták.

Berlinből táviratozzák: A *Lokal-Anzeiger* nek jelentik Párától: Itt izgató antiszemita zavargást akarnak rendezni. A reakcionáriusok azt a hirt terjesztik, hogy a konstantinápolyi főrabbit és az örmény patriarkát felakarják akasztani. A hírek terjesztőit letartóztatták és konstatálták, hogy a szalonkii katonákkal zsidók is jöttek a harmadik hadtest bevonulásakor, hogy az ó-törököket kiirtsák. Ez az oka,

hogy a reakcionáriusok elhatározták a zsidók lemezárítását. Attól félnek, hogy az örmények boszút állanak a törökökért.

Berlinből táviratozzák: Szalonikiból jelentik: A görög határból hírek érkeznek, hogy görög bandák árasztják el Törökország déli részét.

A német császári pár Bécsben.

Látogatás a kapucinusok kriptájában.

Az elutazás.

Távirati tudósítás.

Arad, május 15

Vilmos császár és a felesége a mai napot az osztrák fővárosban töltötték, ahol szakadatlan ovációkban volt részük. Délelőtt meglátogatták a kapucinusok sirboltját, ahol *Rudolf* trónörökös sirjára koszorút helyeztek. Délután a vendégek hazautaztak.

A világlapok egyértelműen nagy politikai eseménynek tekintik Vilmos császár látogatását és ama nézetüknek adnak kifejezést, hogy a találkozás megszilárdította a hármasszövetséget.

Mai távirataink a következők:

A császári pár látogatásai.

Bécsből táviratozzák: A német császári pár reggel fél 9 órakor megjelent a kapucinusok kriptájában, ahol Erzsébet királyné és *Rudolf* trónörökös sirjánál koszorukat helyezték el, amelyek a V. és A. V. kezdetüket viselő fehérsejtem szalagokkal voltak ellátva és rövid imát mondott. Nyolc pernyi tartózkodás után a császári pár elhagyta a kapucinusok sirboltját és az összegyűlt közönség lelkes ovációi közben visszatért a Hofburgba.

Vilmos császár délelőtt *Aerenthal* báró külügyminisztert fogadta, aki azután egy óráig tanácskozott *Tschirschky* német nagykövettel.

A császárné *Mária Annunciata* főhercegnasszony a Praterbe kocsizott és megtekintette a *Rudolf* trónörökös-híd közelében levő Erzsébet-émlékkápolnát, mire az osztrák iparművészeti muzeumba ment, ahol e közben Vilmos császár is megjelent.

A felségek behatóan megtekintették a *Károly* főherceg kiállítását. A német császár ezután a német nagykövetséghez hajtattott. A felségeket a közönség mindenütt lelkes ovációkban részesítette.

Dejeuner.

Délben $\frac{1}{2}$ 1 órakor a Hofburg márványtermében dejeuner volt, amelyen a felségeken kívül a főhercegek, a főhercegnasszonyok és a kíséretetek vettek részt.

Külföldi lapvélemények.

(A német újságok.)

Berlinből jelentik: A *Börsenzeitung* írja: Egy év előtt, 1908. május 3-án Vilmos császár a német szövetségi fejedelmek élén a schönbrunni kastélyban üdvözölte *Ferenc József* császárt és királyt uralkodói jubileuma alkalmából. Ausztria-Magyarország uralkodója akkor kijelentette, hogy a két szomszédos állam között fennálló bensőségletes harmónia a résztvevőknek lelki szükségletévé vált és hogy feladatát a legtávolabbi jövő idejéig is teljesíteni fogja. Senki sem hibette akkor, hogy ez a szövetség oly rövid idő alatt rendkívül erős megpróbáltatásnak lesz alávétve, amelyet fényes sikerrel fog kiállani. Azon idő után, amely Bécsre és Berlinre egyaránt súlyos gondokkal volt telve, a két uralkodó tegnap először köszönthette ismét egymást és ebben kereshetjük az örven-

detes esemény politikai jelentőségét. A két nap, amelyet császáruk Bécsben eltölt, nem fog meglepetéseket hozni. Alkalmat fog csupán adni annak ismételt konstatálására, hogy a Németország és Ausztria-Magyarország közti szövetség több, mint összhangzásba hozása a kölcsönös érdekeknek, hogy nem csupán az államok egoizmusának kifolyása, hanem lassanként a szívek ügye is lett, baráti szövetsége oly fegyvertársaknak, akiknek hűsége a leg-súlyosabb időben bevált.

A *Berliner Tageblatt* írja: A tegnapi pohárköszöntők nagy benyomást tettek a diplomáciai körökre. Rendkívül világos demonstrációt látnak azokban, amely egyúttal a jövőre szóló program jellegével bír. Különösen azt a körülményt kommentálják, hogy mindkét uralkodó nemcsak Olaszországról emlékezett meg, hanem *Viktor Emánuel*hez közös táviratot is intézett. Ez azt mutatja, hogy Bécsben és Berlinben a legnagyobb súlyt helyezik Olaszországnak a hármasszövetségben való megmaradására.

(A londoni lapok.)

A *Standard* a bécsi találkozás jelentőségét így méltatja:

Az uralkodók szoros testvér-baráti érzését sohase ünnepezték oly élénk lelkesedéssel, mint most. A találkozás célja volt az egész világ előtt nyilvánvalóvá tenni a két középeurópai nagyhatalomnak békében és háboruban való összetartását.

A *Daily Telegraph* írja:

Egész természetes, hogy a bécsiek (!) megragadják az alkalmat, hogy a császárnak lerójják hálájukat azért a segítségért, mely lehetővé tette, hogy *Aerenthal* kardesapás nélkül olyan jelentős sikert ért el, amilyent évtizedekig nem értek el osztrák-magyar államférfiak. A germán szövetségesek túlsulya egyenesen kényszeríti Olaszország államférfiit, hogy a statusquot fenntartsa, bármily kevéssé szimpátiikusak is előttük a bántó nemzeti büszkeség bizonyos vonásai. Az uralkodók találkozásának legfőbb eredménye a hármasszövetség életerejének további megerősítése. Ausztria-Magyarországot és Németországot uralja most Középeurópa. Fontos, hogy a brit kormány nebecsülje alá az új helyzetből eredő következményeket és felismerik, hogy az európai egyensúly hatalmasan meg van zavarva.

A német császári pár elutazása

Bécsből táviratozzák: Délután fél három órakor indult el a német császári pár kíséretével a Burgból a pályaudvarra. Az első kocsiban *Ferenc József* király és Vilmos császár ültek. A közönség az egész utvonalon zajos ovációban részesítette az uralkodókat. Három órakor érkeztek meg a nyugati pályaudvarhoz. A búcsuzás nagyon szívélyes volt. A király kezét csókolt a császárnénak és udvariasan felsegítette a vasuti szalonkocsiba. Azután melegen átkarolta a német császárt és háromszor megcsókolta.

A császárné nemsokára megjelent a nyílt ablaknál és a vonat elindulásáig beszélgetett királyunkkal.

— Felsőg, — szólt a császárné, — sokáig fog tartani a várás és ez fárasztó.

— Nagyon szívesen teszem — válaszolt mosolyogva a király.

A császári párt vivő vonat, negyed négy órakor indult utnak Berlin felé.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Aradi kabaré.

Vers a szövő-gyárról.

Hogy sok közgazdasági agy
Most nem hiába fáradt:
Néhány önzetlen jambus is
Köszöntse ezt a gyárat.

Mely szőttest gyárt és fonalat,
S annak piacot hódít,
S a vörös fonalat, a mely
Mindenen elhuzódik.

Egy novella-kelléket is,
Bár divathagyott már ma:
Az elejtett fonalat is
Fölfedezik e gyárba.

De máskülönben ez a gyár
Nem új dolog e földnek;
Sok mindent említhetni, mik
Itt régóta szövődnek.

A rákok ódon negyedén
Mikor az éj lekékül,
Nagyban szőnek futó viszonyt
Államsegélyek nélkül.

S nem kellett hozzá Haefele
Sőt gyárkérmény se kellett,
Hogy szőjünk szép ábrándokat
A csuf valóság mellett.

S amíg a városi ügyek
A torony alatt másznak:
Nagyban szövetnek ez alatt
A Penelope-vásznak.

Eleven, új reformokat
Szó az elméknek gondja,
S a hivatal, a hivatal
Ezeket szertebontja.

S hogy újra a fonás felől
Egy régi gyárat mondjak:
Nekünk husz-harminc év alatt
Mást se csinált sok vállalat
Mint hogy csuful — befontak.

Fröccs.

MULATSÁGOK.

(=) Hangverseny. A IV. ker. Barabás Béla asztaltársaság a városligeti vendéglő nagytermében, a Kossuth-szobor és a vesztőhely megváltás alapja javára, ma este jól sikerült hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendezett. Az estélyen megjelent Barabás Béla orsz. képviselő is, a Kossuth-asztaltársaság több tagjának kíséretében. A műsor első számát, ének- és zongorajátékot, Szalay Aranka adta elő nagy tetszés mellett. Ugyancsak ének- és zongora előadással ő zárta is be a hangversenyt. *Knizse Imre*, A tót táncmester című monologot, *Kobza Imre* magyar népdalokat, *Lenkei György* pedig a „Petőfi sirjánál” című költeményt adta elő a jelenlevők tetszés nyilvánítása mellett. A hangverseny után táncmultság volt. Az estélyen a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: D. Szabó Mihályné, Vannay Károlyné, Szalay Zsigmondné, Molnár Lajosné, Mészáros Jánosné, Kolozsi Sándorné, Hunyady Józsefné, Nyitrai Sándorné, Buberl Ferencné, Stauffer Károlyné, öz. Almássy Pálné, Bittó Tamásné, Joó Andrásné, Dóka Jánosné, Ecker Fülöpné, Faragó Józsefné stb.

Leányok: Szalay Aranka és Alice, Mészáros nővérek, Kauffmann Mariska, Molnár Emma, D. Szabó Terike, Nyitrai Margit, Stauffer Annuska, Jakbfaly Péterné, Biró Irénke, Hunyadi Ilonka, Kolenovics Bözsike, Ecker nőv., Faragó Ilonka, Ksulakovszky nőv., Derék Klárika, Molnár Annuska, Deák Margitka, Fábrián Annuska, Mátyás Mariska és Dobrálszky Erzsike.

(=) A pünkösdi hangversenyre az Ebredés dalkör vezetősége nagyban készülődik. A műsornak tiz remek és művészi száma lesz, melyet most állított össze a rendezőség. A budapesti Senefelder-dalkör 5 számmal fog szerepelni. A meghívókat a napokban kibocsájtják. Különösen a hölgyközönség körében nagy az érdeklődés a budapestiek iránt, hogy milyen módon fognak szerepelni Aradon, mert a Senefelderek tagjai között nők is vannak.

HIREK.

Verekedő gróf.

Aki az anyját inzuitálja.

Távirati tudósítás.

Arad, május 15.

Trencsénből szokatlan esemény híre érkezik: Két évvel ezelőtt országszerte nagy feltűnést keltett az a romantikus házasság, amely Pongrácz János gróf vágrévfalusi nagybirtokos családjában történt. A gróf leánya ugyanis beleszeretett egy daliás parasztleányba s szülei minden tiltakozása dacára nőül ment hozzá. A grótot nagyon elkedvetlenítette ez a dolog s megharagudott édesanyjára, özvegy gróf Pongrácz Edéné, született Bielik Zsuzsannára, akit a baj okozójának tartott. 1908. július 28-án azután az anya és a fia között nyílt botrány ütött ki.

Az öreg grófné felment a fia kastélyába, hogy elvigye a ruháit. A gróf maga vezette be anyját a szobába s két tanut is hívott az aktushoz, akik a folyosón tartózkodtak. Hogy mi történt benn a szobában, azt a tanuk nem látták. De tény az, hogy a gróf úgy összevisza verte édesanyját, hogy az mellén, balfelkarján és jobb combján sérülést szenvedett.

A grófnő nagy lármát csapott, s lenn az udvaron fiát csalónak, tolvajnak, fekete kutyának nevezte el és sikoltozva átkozta.

Zvonesák József tanu vessző suhogását is hallotta, de viszont azt állította, hogy az öreg grófnő az udvaron kődarabokkal megdobálta a fiát.

Kihallgatták ez ügyben Ondrasik Jánosné, született Pongrácz Henriettet is, aki látta a verések nyomát.

A bántalmazott grófné panaszára lefolytaták a vizsgálatot s a trencsényi ügyészség bizonyítva látta, hogy a gróf anyját más alkalommal is bántalmazta, miért is ellene felmenő ágbeli rokonon elkövetett könnyű testisértés vétsége címén most vádiratot adott.

A gróf a vádirat ellen nem adott be kifogásokat s így az ügy nemsokára főtárgyalásra kerül, amely igen érdekesnek ígérkezik.

Döghus-kereskedés Aradon.

Elítelt iparossegéd.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Az utóbbi időben gyakori eset volt az, hogy a közbiztonságról ismeretlen tettesek a döglött állatok husát ellopkodták és azt 30—40 fillérért kilogrammonként adogatták el a szegényebb emberek között. A hatóság teljes erélyvel látott hozzá, hogy a tetteseket, akik manipulációikat hónapokon keresztül üzték, kézrekerítse.

A hatóság a napokban kifürkészte a tettest egy béltisztító segéd személyében, aki éppen akkor akarta az összelopkodott inficiált húst eladni, amikor a rendőrök elesipték.

Barkó Ferenc, az aradi közbiztonság igazgatója feljelentést tett a béltisztító segéd ellen és pedig az eddigi szokástól eltérőleg nem a járásbiróságnál, hanem a kihágási bíróságnál.

Bedő Árpád kihágási bíró nem látta a lopás vétségét fennforogni, mert az ellopott romlott hus vagyoni értékkel nem bír. A béltisztító segéd ezáltal csak egészségügyi kihágást követett el. A kihágási bíró a manipuláló segédet tizenöt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 16-án az időjárás: változékony, sok helyütt csapadék, később hűvösebb.

— Csernoch püspök aradmegyei bérmautja. Tegnap este érkezett Kisjenőre Csernoch János csanádi püspök. A pályaudvaron Csukay Gyula főszolgabíró fogadta a helybeli intelligencia élén. A vasutól a templomig valóságos diadalmenetben vonult be a püspök. A hidnál diadalkapu állott s attól fogva virágokat hintettek utján a fehérruhás leányok. Azután a templomba ment a püspök, majd a plébánia hivatalba ment, ahol fogadta a tisztelgéseket. Este lakoma volt tiszteletére a főhercegi kastélyban. Ma délelőtt elvégezte a bérmalásokat. Mintegy 250 hívő jelentkezett. Délben ebéd volt a kastélyban. Délután Lázár Zoárd képviselő és Csukay főszolgabíró kíséretében átment Székudvarra, ahol rövid idő alatt elvégezte a bérmalást. Holnap Simonyifalvára megy, ahol nagy ünnepekkel, diadalkapukkal fogadják. A községet teljesen föllobogózták ez alkalommal. A püspök a Kisjenővel szomszédos községekbe mindig a főhercegi uradalom négyes fogatát veszi igénybe Kokas József jószágigazgató előzékenységből.

— Kossuth Ferenc betegsége. Fővárosi tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapotában javulás nem állott be. A beteget ma nem látogatta meg senki; a délelőttöt nyugodtan töltötte. Az orvos teljes pihenést ajánlott.

— Virágos erkély- és ablak-pályázat. Irtunk már arról, hogy az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat vezetősége, mint az előző években, úgy az idén is pályázatot hirdet virággal díszített ablakok és erkélyek tulajdonosainak jutalmazására. Mint most értesülünk, a pályázat szeptember 15-én jár le, amikor egy férfiakból és hölgyekből álló bizottság fogja a díjakat kiosztani. A legszebben díszített erkély jutalma Barsy Adolf festőművésznek egy értékes tájképe, a legszebben díszített három ablak jutalma pedig egy-egy Vastagh György-féle bronz-szobor. A pályázat semmi feltételhez nincs kötve; minden aradi lakos pályázhat. Érdekes megemlíteni, hogy Budapesten ez évben hirdettek először ilyen pályázatot, melynek rendezésében nálunk az aradi egyesületé a kezdeményezés érdeme.

— Adakozás a vesztőhely javára. Marek Samu aradi háztulajdonos a napokban ülte meg születésének hetvenedik évfordulóját. A lélekemelő, családi ünnepséget arra is felhasználták, hogy a vesztőhely javára gyűjtsenek. Az ott összegyűjtött 41 koronát beküldték az Aradi Közlönyhöz. Az adakozók névsora a következő:

Marek Samu 5.—, Etel 5.—, Ella 2.—, Irma 5.—, Berta 5.—, Terezi 1.—, Böske 1.—, Juci 1.—, Lajos 1.—, Béla 1.—, Ernő 1.— koronát. Váradi Vilmos 2.—, Rezső 2.—, Sarika 1.—, Teri 1.—, László 1.— koronát. Dr. Bartha Sari 2.—, Teri 1.—, Annus 1.— és Messinger Karolin 2 koronát.

— Előkészületek a Kossuth-szobor leleplezésére. A Kossuthszobor-bizottságból kiküldött albizottság a leleplezési ünnepség előkészítésére és a városra háruló költségek megállapítása céljából hétfőn délután három órakor a városházán Löcs Rezső gazdasági tanácsos helyiségében értekezletet tart.

— **A szabadkai titok.** Megirtuk, hogy a Szabadkán meggyilkolt özvegy *Haverda* Boldizsárné nagy vagyonát elrabolták. A titokzatos dolgról ma még a következőket jelentik Szabadkáról:

Haverda Boldizsárnak 200-nál több adósa volt, akiknek adósleveleit az ügyvéd halálakor megtalálták a hagyatékban. A meggyilkolt asszony hagyatékában mindössze két adóslevelet találtak, amelyeknek összege 45.800 koronára rug. A félmilliónyi ingóságból; értékpapirokból és készpénzből tehát nem maradt meg több, mint 47 ezer koronányi adósevel és ingóság. Hogy hová lett a rengeteg pénz, arról sejtelve sincs senkinek. Beszélnek, kombinálnak sokat, de nem tud senki semmit határozottan. Azt beszélnek, hogy *Haverdáné* nagy összegeket ajándékozott el, de nem tudják, hogy kinek. Különös az is, hogy a hagyatékban a levelek között találtak egy *átlyukasztott takarékkönyvet*, amely szerint egyik környékbeli takarékpénztárból *Haverdáné* februárban *negyvenezer koronát vett ki*. Hogy ezt a pénzt hová fordította az asszony, arról sejtelve sincs senkinek. Az bizonyos, hogy ezeket a horribilis összegeket *Haverdáné* föl nem élte annál sokkal fukarabb volt. Sokkal valószínűbb, hogy ezeket a pénzeket elajándékozta valakinek ez a szeszélyes asszony. Az sem lehetetlen azonban, hogy az özvegy, aki nagyon féltette a vagyonát, valahová úgy elrejtette a félmilliót, hogy talán soha rá nem akadnak. A leltározás eredménye nagy meglepetést keltett mindenfelé és mindenütt az a vélemény, hogy itt *bűnös dolgok történtek*. Ennek a titokzatos ügynek ez a legujab részlete és bizony megtörténhetik, hogy nagyon, nagyon csunya dolgok kerülnek még ebben az ügyben napvilágra.

— **Házasság.** *Seidner* Dezső okleveles műépítész május 30-ikán esküszik örök hűséget *Mittler* Margit kisasszonynak, *Mittler* Izidor dr. előkelő aradi ügyvéd bájos és művelt leányának.

Ifjabb *Dömötör* Bertalan okleveles mérnök ma délután vezette oltárhoz az aradi református templomban *Sarlot* Fannyt, *Sarlot* Domokos aradi rendőrfőkapitány bájos leányát. Az egyházi esketést délután 6 órakor polgári házasságkötés előzte meg. Az esketésnél *Csikay* Imre dunavecsei főszolgabíró és *Wadowszky* Gusztáv aradi kereskedő voltak a tanúk. Az esküvőn nagy előkelő közönség vett részt. Este a Millenium-vendéglőben lakomára gyűlt össze a vendégsereg.

— **Bünpör egy aradmegyei tanító ellen.** E cím alatt az *Aradi Közlöny* ez évi február 4-én megjelent számában beszámoltunk arról, hogy *Bencur* István szapáriligeti igazgató-tanító följelentésére bünvádi eljárás indult meg *Schindlberger* Albert tanító, *Mann* Trajanné tanítónő és *Ságer* Ferenc szapáriligeti tanító ellen. *Schindlberger* ellen az volt a vád, hogy *Manné* és *Ságer* buzdítására egy iskolai gyűlés jegyzőkönyvét széttépte s ez által okirathamisítás büntetést követte volna el. Az aradi ügyészség most hozott határozatában kimondotta, hogy az említett egyének semmi olyan cselekményt nem követtek el, amely okul szolgálhatna a további vizsgálatnak s ezért ellenük az eljárást megszünteti, ugyancsak itt említjük meg, hogy *Schindlberger* állásától nem lett elmozdítva, mert Szapáriligeten csak ideiglenesen működött egy szabadságon lévő tanító helyettesítésében.

— **Halálozás.** *Mátrai* Ede Elemér máv. számosztályi ellenőr ma 56 éves korában Aradon meghalt. Temetése hétfőn délután 2 óra kor lesz.

— **Eljegyzés.** *Brenner* Zsiga, a Lugosi Délmagyarországi Bank könyvelője eljegyezte *Popper* Mata kisasszonyt, *Popper* Károly aradi kereskedő szeretetreméltó bájos leányát.

— **Kell** *Manó* cég ajánlja *hirneves ke-lengyecharisnyáit és ruhadisz remekeit*. Telefon szám 673.

— **Egy község vallási áttérése.** Régebben megirtuk már, hogy a biharmegyei Csarnóháza község lakossága elkeseredett harcba keveredett lelkészével, *Lasku* Péterrel. A gör. kel. hitű lakosság a háboru folyamán annyira meghasonlott lelkészével, hogy még vallásának elhagyására is elhatározta magát. A közel 3000 lelket számláló község lakossága *Klintonk* János bernyei gör. kath. lelkészt kereste fel és kérte meg arra, hogy vegye fel őket egyháza kebelébe. *Klintonk* János nem akarta elhódítani meg gondolatlanságuk révén a csarnóházaikat és megnyugtatta őket, hogy legyenek türelemmel. A papjokkal meghasonlott emberek azonban elhatározásuktól nem tágitottak. Lejött ekor a községbe *Farkasházy* Zsigmond dr., a kerület orsz. képviselője is, hogy megnyugvást teremtsen a községben, de neki sem sikerült ez. Tegnap a csarnóházaiak küldöttsége újból felkereste *Klintonk* Jánost s ismételték előtte a valláscsere iránti kérelmeket. Az ismételt kérésre *Klintonk* János közölte a küldöttséggel, hogy *hajlandó a község lakosságát megkeresztelni*. Ezek szerint már vasárnap megkezdődik Csarnóházán az érdekes aktus, a felnöttek keresztelése.

— **A táncoló főkapitány.** Nem mindeannapi esetről adnak hírt Kaposvárról: Kaposváron elszaporodtak a névtelen leveleket irogató gyáva emberek. *Gerhardt* Gaszton, az új rendőrfőkapitány ellen is megindultak a névtelen rágalmaszások. Ő tényleges állománybeli főhadnagy volt a 44. gyalogezredben és csak ama esetben foglalhatta el új állását, ha mint katonatisztet nyugdíjazták. Az ördög tudja, kinek érdeke volt meggátolni, de megállapított, hogy Kaposvárról névtelen denúciáló levelet küldtek Bécsbe a közös hadügyminiszteriumhoz, amelyben jelentik, hogy *Gerhardt* Gaszton főhadnagy, a *farsangon több bálban a legnagyobb eleganciával keringőzött és bostonozott*, így hát — nem nyugdíjazható. A hadügyminiszter úgy látszik azon a véleményen volt, hogy egy nyugdíjas katonatiszt is bostonozhatik és minden nehézség nélkül nyugdíjazta *Gerhardt* Gaszton főhadnagyot.

— **Oryosi hír.** *Kabdebó* György dr.-t, *Kabdebó* János dr. Arad város tb. főorvosának jeles képzettségű fiát hivatalos fürdőorvosnak nevezték ki Cirkvenicára, (Fiume mellett.) *Kabdebó* György dr., a látogatott tengeri fürdőn e hónap 20-án kezdi meg gyakorlatát.

— **A francia postás-sztrájk.** *Párisból* táviratozzák: A sztrájk *szünőfélben van*. A vidéken is lassanként rendezett viszonyok állanak helyre. Egyik sztrájkvezér így nyilatkozott: Ha a tisztviselők azt fogják látni, hogy egyedül nem érnek el eredményt, az általános munkásszövetkezethez fordulnak, ami egyértelmű volna a forradalommal. Ha a kormány arra kényszerít bennünket, hogy az utcára menjünk, remélem, hogy én leszek az első, akit a katonaság golyója megöl.

— **Leányok — vigyázatok!** Egy székesfehérvári leány nem nyugodott meg abban, hogy vőlegénye cserben hagyta, hanem a következő nyilatkozással vett magának elégtételt a hopponmaradásért:

Nyilatkozat.

„Vass Pál honvédőrmesterrel jegyben jártam, már ki is tüztük az esküvőt május 9-ére, mikor most *hirtelen minden ok nélkül lemondott*. Figyelmeztetek tehát minden férjhez menő leányt, hogy ha *Vass Pál* nekik is *házassági ajánlatot tenne*, vigyázzanak, nehogy velük szemben is úgy járjon el, mint velem tette.“ *Ehmann* *Juliska*.

Ha minden cserbenhagyott leány a nyiltérhez folyamodik, a lapokban alig maradna hely a poltikára.

— **A gyermekkorház terveit.** Megirtuk annak idején, hogy *Hajós* Béla egészségügyi főfelügyelő kifogásolta azt, hogy az aradi gyermekkorház tervét senkisé megküldte fel a belügyminiszteriumba. A város, elkésve bár, most felküldötte a kórház terveit és költségtervezetét, miután az intézet megnyitásához belügyminiszteri engedély szükséges.

— **Öngyilkos elmebeteg.** Megirtuk tegnap, hogy az aradi rendőrség a szegényház elmebeteg osztályába szállította *Szalma* Mihály majláti 34 éves embert, aki tegnap arról panaszkodott a rendőrség előtt, hogy az egész „polgárság“ üldözi őt és meg akarják ölni, mert lányával bűnös viszonyt folytat. Az orvosi vizsgálat tegnap kiderítette, hogy *Szalma* elmebeteg és üldözési mániában szenved. Bevitték a szegényházba, ahol a szerencsétlen ember a mára virradó éjjel *öngyilkosságot követett el*. *Szalma* Mihályt tegnap a szegényház egy külön szobájában helyezték el. A szoba menyezetről könyök alakban egy vízlevezető cső megy le. Az elmebeteg ember, aki már egész este rendkívül izgatott állapotban volt, erre a csőre akasztotta fel magát éjjel 12 óra tájban. *Kék munkás-nadrágját felkötötte a csőre és a nadrágszárra kötött madzaggal körülhurkolta a nyakát*. Reggel hat órakor a szegényház személyzete a csőn függve holtan találta *Szalmát*. Telefonáltak a rendőrségre, a kiszállott bizottság felvette a jegyzőkönyvet és a holttestet elszállíttatta az alsó temető halottas házába.

— **Kegyetlen feleséggyilkos.** *Bélzerindből* jelentik nekünk: *Popp* Sándor, itteni jómódu gazdálkodó ma valami csekélység miatt összeszólkalkozott feleségével. A vita hevében *Popp* *főldre tiporta feleségét*, rugdalni kezdte és *addig ütlegelte, amíg csak életjel látszott rajta*. Az áldott állapotban levő asszony reggelre sérüléseibe belehalt. A csendőrség *Poppot* letartóztatta.

— **Az aradi gyermeknapok.** Lelkes igyekezettel készíti elő a Fehér Kereszt-Egyesület küldött bizottsága a május 22-iki és 23-iki gyermeknapok programját. Még a tavalyinál is nagyobb szabásúnak ígérkeznek a mostani ünnepek és látványosságok, melyeknek szervezésén buzgó hölgybizottság fáradozik. Dalárdák, cigány- és katonazene fogják hangossá tenni Arad utcáit. Urnák és pezsgős-sátrak lesznek felállítva, melyek mellett Arad előkelő hölgyeserege fogja szolgálni a Gyermek-liga nemes ügyét. Délután utcai kabaré, este pedig a Központi-szállodában ünnepi kabaré lesz. Szombat délután az Uránia-színházban lesz előadás a Gyermek-liga javára, az iskolák pedig ünnepeket és gyűjtéseket rendeznek. A hölgybizottság most állítja össze az egyes sátrak tulajdonosnőinek névsorát, melyet legközelebb közölni fogunk. Hasonló, bár kisebb arányú ünnepek lesznek a megyében is. A nagyobb községekben vasárnap népiünnepély lesz, az iskolákban és templomokban pedig gyűjtés.

— **Az aradi Vöröskereszt egyesület által segélyezett két aradi beteg** ma bevonult az Erzsébet szanatóriumba.

— **Megszökött rabok.** *Dévaról* táviratozzák: Az itteni törvényszék fogházából ma reggel *három rab megszökött*. A megszökött rabok: *Kularda* Konstantin, aki öt évi börtönbüntetés elől szökött meg Romániából Magyarországra de itt is büncselekményt követett el, amiért három és fél évi börtönbüntetésre ítélték, *Pradan* Béla és a 13 éves *Lazarde* Petruc. Eddig még nem sikerült a megszökött rabokat elfogni.

— **Sirok és sirkertek kiültetését** a legszebb kivitelben jutányos áron elvállalja *Scherhag* *Testvérek* kertészete Orczy-utca 26. sz. 1974

— Nagy tűz egy aradmegyei községben. Halmagy-Csucsról jelentik, hogy ott ma délelőtt nagy tűz pusztított, Szlev Ilie gazdálkodó szinjében keletkezett a tűz eddig ki nem derített okból. Szlevnek, azonkívül a szomszédjának Drágos Kristófnak és Gilea Márknak leégett a háza az összes melléképületekkel, a gabonákkal és sok ruhanemű. A vizsgálatot megindították.

— A Gambrinus éttermében állandóan mozgófénykép a kertben. Minden vasárnap délelőtt katonazene. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— Szeplők és májfoltok ellen használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béné-tér 15. szám. 898

— Igen érdekes ujításról tesz ma egy hirdetést közzé Kerpel Izsó helybeli könyvkereskedő. Ez az új vállalat bizonyára nagy öröme fog szolgálni a könyvek és zeneművek minden barátjának. Felhívjuk külön e helyütt is e hirdetésre a közönség figyelmét.

— Hirnevés magyar festőművészek. Érdekes szempontjából elsőrangú esemény színhe-lye lesz a jövő héttől kezdve Weisz Leó cég állandó tárlata. A jövő hét elején több mint száz darabot tartalmazó kép és szobakiállítás nyílik meg, amely világhírű nagy magyar művészek műveinek reprodukciójából fog állani. A tárlat megtekintése teljesen díjtalan lesz s a kiállított tárgyak kedvező részletfizetésre is megvásárolhatók.

— Nagy nyereségi esélyeket nyújtanak a Nemzeti pénzváltó részvénytársaság által 500 és 1000 darab sorsjegyből alakított sorsjegy társaságok. Ezek révén kis összegű befizetések által — melyek 4% -kal kamatoztatnak — biztos alapú értékpapírokba fektetett tőke gyűjthető és ezen kívül a tagok évi 22 huzáson vesznek részt. Közelebbi adatok az említett intézet mai hirdetésében találhatók.

— A természetes színű fényképek után már régtől fogva törekszünk Semmisem bájosabb látvány, mint ha azt a szinompát, melyet szemünk lát, lemezen megörökítve látjuk. Jaj annak, aki szeme világát elveszti és életét örök sötétségben kénytelen eltölteni. Az Allg. Medicinische Zentralzeitung 1901. évi 15. száma egy fogbaj után bekövetkezett teljes megvakulásról ad hírt. Csak rendszeres fogápolás egy kitűnő fogszerrel, mint a milyen a Sarg-féle Kulodont, tartja épségben a fogakat és óvhat bennünket betegségektől.

— Minden gyermek a legegyszerűbb módon készíthet ma már kiváló huslevest. Nem kell mást tennie, mint egy „Maggi-féle huslevest-kockát” forró vízzel leöntenie! A kocka azonnal feloldódik és természetes ízű, tiszta, jó huslevest ad. A Maggi-féle huslevest-kocka csak 6 fillérbe kerül és egy tányér erőteljes huslevest készítésére elegendő. Csakis eredeti Maggi-tól származó kockákat vásároljunk, a melyek burkolatukon a „Maggi” szót és a „keresztcsillag” védjegyet viselik. 1949

— Bőrkiütések ellen a leghirnevesebb orvosok a páratlan összetételű, természetadta Ferenc József-keserűvizet alapos vértisztító hatása miatt már évtizedek óta kiváló gyógyeredményekkel rendelik. Naponként éhgyomorral fél pohárral iszunk. Bevásárlásnál úgy a fűszerüzletekben, mint a gyógytárakban kérjen határozottan „Ferenc József”-keserűvizet.

— Tulzsfolt raktár miatt minden a raktáron levő összes ékszereimet, arany és ezüst, valamint acél különlegességi férfi és női óráimat, láncok, gyűrűk, karperecek, valamint óriási vadódi ezüst áru raktáromat u. m. tálcák, kosarak és sok száz más darabok, nemkülönben — elsőrangú nehéz tűzi ezüstöt „Chinai ezüst”-áruimat beszerzési áron árusítom. A n. é. közönség szives látogatásáért esd Weinberger Ferenc Arad, Andrassy-tér 20. 1445

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Fénye-Lipóci Saluator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

1942

TARKASÁGOK.

(A pörölt cég.) Mulatságos jelenet volt ma egy aradi ügyvéd irodájában. Az ügyvéd megbízást kapott a napokban, hogy indítson pört egy aradi hoti szaklap ellen, amelyről nem a leghízelgőbb hírek kerülgének s amely ellen egy csomó aradi kereskedő már följelentést is tett. Hogy melyik lapról van szó, azt a csattanó kedvéért most nem áruljuk el. Elmondjuk azonban, hogy a *Délmagyarországi Hiteltudósító* című lap ma körlevelet küldött szét az aradi ügyvédeknek s arra kéri őket, hogy a náluk szereplő pörölt cégek neveit tudassa vele, mert azokat a lapban közölni akarja. „Akár írásban, akár telefonon is elfogadjuk a pörölt cég nevének bejelentését”; — így végződik a körlevél.

Az ügyvéd azonnal telefonált a *Délmagyarországi Hiteltudósító* nak.

— Kérem, egy pörölt céget akarok bemondani.

— Azonnal följegyezzük, — volt a válasz.

— Hát tessék jegyezni. Ma adtam be elene a pört.

— Melyik cég az?

— A *Délmagyarországi Hiteltudósító*.

(Szinész a telefon fülkében.) Ma délelőtt a Városi kávéházba ment Ladiszlay aradi ismert színész, hogy telefonáljon valamelyik ismerősének. Alighogy bement a telefon fülkébe, egész csomó kereskedő állta körül a kis kabint, hogyha Ladiszlay végez, hát ők telefonálhassanak. A színész azonban nem akart kijönni. Elmúlt vagy öt perc és ő még mindig ott állt, a kagylót fülére szorítva.

A kereskedők már türelmetlenül kezdtek s dühösen magyarázták egymásnak:

— Nekem fontos dolgom van, Budapesttel kell beszélnem.

— Kérlek, engem meg félórája vár az üzletfelem Borosjenőn. Fel kell hívnom. És ez az ember nem akar innét kijönni.

Ladiszlay azonban még mindig nem jött ki. Már vagy 15 perc telt így el, amikor megjelent a fülke előtt Funkelstein József tekintélyes kereskedő.

— Mi baj? — kérdezte a többioktól, a két-ségbeesett arcokat látva.

— Ladiszlay telefonál már egy fertályórája — magyarázták neki — és nem akar kijönni.

— Nem akar kijönni? Hát miért nem tapsolták neki?

ÚJ KÖNYVEK.

* A „Mozgó Könyvtár” új könyvei. A „Mozgó Könyvtár” szerkesztésében kiadásában újabb ismét két könyv látott napvilágot. — Biró Lajosnak a primadonna c. novellagyűjteménye, amely e gyorsan népszerűsége jutott, kiváló tehetségű író novelláinak javát adja. — Szellemes, ötletes, lebilincselő novellák, amelyek csak öregbíteni fogják a szerző jó hírét. — Nemkülönben szórakoztató a másik könyv, amelyben Gutthi Somanak, az országosan népszerű Gutiusnak humoreszkjeit adja a Pitypalaty-utcai szenzáció címen. — Ezek a humoreszkek könyv alakban még sehol meg nem jelentek és így a Mozgó Könyvtár olvasói első sorban juthatnak hozzá. — Egy egy könyv belső ára 24 fillér.

* 519 millió személy és 145 millió tonna árut szállítottak Ausztria-Magyarországon az összes vasutak. Ebből Magyarországra esik 211/2 millió személy és 561/2 millió tonna szállítmány. Ezen adatokat a Freytag-féle „Ausztria-Magyarország közlekedési térképe”-ből vesszük, amely most jelent meg a Freytag és Berurt udvari térképészeti intézetben (Wien VII/1 Schottenfeldgasse 62.) E térkép gyönyörű tiszta kivitelű 71×98 cm, nagyságban 1:1.500.000 mértékben jelent meg és az ára 2 korona. Valamennyi vasútvonal más színnel van nyomtatva, az osztrák és a magyar üzletvezetőségek elvannak határolva egymástól úgy, hogy ezen igazán praktikus térképet, melyben minden vasúti, posta és hajó összeköttetés könnyen található — ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

* Petőfi és Arany leve ezése. Goethe és Schiller barátságán kívül a világirodalomban sincs párja annak az eszményi viszonyoknak, melyben a magyar költészet két fejedelme: Arany és Petőfi, állottak egymással. Közös eszmények fűzték egybe a két halhatatlant s ezeknek az eszményeknek a szeretete fonta egyre szorosabbá barátságukat. Az ő fellépésük előtt lantos költőinket tudvalevőleg a romantika holdfénye ringatta dalba, azé a romantizmusé, mely ebben az időben végigvonult egész Európa irodalmán. Az a népies, demokratikus irány, mely új eszmével egész Európán végigreszkett, adott új hangot a lyrának is, melynek első akkordjait Tompa ütötte meg. Petőfi és Arany levelezésével foglalkozik kimerítően a Petőfi-Könyvtár IX. füzetében Endrődi Béla. Ennek a levelezésnek szépirodalmi értéke ma is állandó s a világirodalomban jóformán csak egy hasonlóval lehetne párhuzamba állítani: Goethe és Schiller levelezésével. S ahogy fellépésük korszakalkotóvá lett az irodalomban, ahogy helyük és értékük az irodalomtörténetben egymás mellett áll és egyenlő, ugy éle-tük — melyre ez a levelezés kétségkívül erős fényt vet — mindég egyazon eszmék szolgálatában zajlott le. Endrődi Béla finom analitikai érzékkel boncolja és elemézi a leveleket s gondja van rá, hogy a párhuzamból, melyet a két nagy egyéniség közt von, plasztikusan kialakuljanak a költők egyéni szemmel látható arcképei is. A Petőfi-Ház céljait szolgáló kötetet izlőses, magyaros borítékban Kunossy, Szilágyi és Tsa adta ki; ára 1 kor. 20 fill.

* Ifjusági Lapok. Újból csak díszesrel emlékeztünk még diákságunknak ezen kedvelt lapjáról. Örömmel látjuk, hogy új tartalommal, mint illusztrációkban mindinkább gazdagodik és minden kérdést felől, ami a tanuló ifjuságot érdekli, ismeretterjesztő és szórakoztató cikkei, ugy szintén szebbnél-szebb közleményei hasznosak és gyönyörködtetők és minden diákot érdekelnek. Azonkívül pályázatainak munkára, nemes versenyre ösztönzi az ifjuságot. Jól teszi minden szülő, ha ezen lapot megrendeli diákja részére, mert hasznosabb és elősőbb ajándékot nem nyújthatna gyermekének. Az Ifjusági Lapok előfizetési ára egész évre 4 kor. 80 fill., fél évre 2 kor. 40 fill., negyed évre 1 kor. 20 fill., egyes szám ára 12 fill. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal Budapest, V. Nádor-utca 16. szám.

* Állattenyésztők figyelmébe. Lehetséges, hogy az állattenyésztésre nagy horderejű felfedezést ismeret mostanában egy új, igen érdekes könyv, melynek szerzője bizonyítékokkal erősítve hirdeti, hogy megoldotta a nemzendő generáció nemének irányítását.

MEGNYILT!

1795

Aradváros legszebb, legkellemesebb pompás üdülőhelye, az ujonnan átalakított

Mihályi Gyula Barossparkei-Kioszkja.

Vasárnap délután 5-től 7-ig katonazene.

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. sz. Telefon 633

Készít irodai-, üzleti- és boltberendezéseket a legjutányosabb árakon.

1607

Nem csak az ember irányíthatja ezental teljesen bizonyosan utódainak nemét és kívánsága szerint fiu vagy leány gyermekben lelheti örömet, hanem ez a természetrajzi felfedezés az állatokra is áll. Az érdekes, nagyfotossági és egyéb nemi problémák megoldását is ismertető könyv címe: **Eletünk és nemünk.** Irta Aszlányi Dezső. A könyv ára 5 korona, kapható minden könyvkereskedésben vagy a pénz előzetes beküldése ellenében bementve postán küldi meg a kiadó: „Modern Irodalom” kiadóhivatala, Budapest, VII., Rákóczi-ut 86.

* **Petőfiné Szendrey Julia.** Két kötetben áldoz a Petőfi-Könyvtár a költő talányos lelkü neje: Szendrey Julia emlékének, kiadva az egyikben a sokat szenvedett, még többet megrágalmazott, de valaha is aligha megértett nő költeményeit és naplóját, a másikban eredeti elbeszéléseit. Az irodalomtörténetileg, de még inkább lélektanilag fölülte becses anyagot Bihari Mór gyűjtötte össze s ugyancsak ő látta el tartalmas bevezetéssel a két kötetes művet. Bihari e bevezetésben sok tárgyilagossággal, emberi részvétellel és megértéssel formálja meg Szendrey Julia rejtélyes egyéniségének arcképét, megtisztítva azt attól a salaktól, melyet a kortársak fröcscentettek reája, nem tudván neki megbocsájtani azt a kényszerűséget, hogy hűtlenné lett a költő emlékéhez. E megsértésben sokat segítette őt, de segíti az olvasót is a Napló, mely a maga őszinte, becsületes gyónásaival közelebb visz bennünket a Szendrey Julia arcához. A két kötetet a Petőfi-Könyvtár máris népszerű külső köntöseben Kunossy, Szilágyi és Tsa adják ki a Petőfi-Ház javára: ára a két, Julia arcképével díszített kötetnek 2 kor. 40 fill.

SPORT.

+ Az Aradi Posta- és Tavirida-Tisztviselők sportegyesülete ez uton értesíti tagjait, hogy ma vasárnap délután 5 órakor a tekepályát a sporttelepen ünnepélyesen megnyitja. Az előnkség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az uzsorával vádolt lelkész. *Budugán* banesdi lelkész bűnpörében a helyszínére kiutazott bíróság már befejezte a tanúkihallgatásokat. Holnap a pörbeszédre kerül a sor. Talán holnap meghozza a bíróság az ítéletet is.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

= 12 elfagyott szőlőhajtások kezelése. Tekintettel a múlt heti fagykárookra, melyet főleg az Arad megye területén lévő szőlők szenvedtek meg a legjobban, azt hisszük, nem lesz érdektelen, ha itt néhány szóval megemlékezünk arról, milyen uton és módon lehet az elfagyott szőlőhajtásokon legalább némil-g segíteni. Azon esetben, ha a hajtások tövig elfagytak, akkor a hajtások **teljesen levágandók.** A részben elfagyott hajtások a legelső szem felelt csapra megszéndők, fagyott vitorlájú hajtások külön kezelést nem igényelnek.

Budapesti aru- és értéktőzsde.

— Taviradi tudósítás. —

Budapest, május 15.

Amerika 4-el magasabb. Kiúlatat mersékét, vételkedvjavult. 10 ezer méter mássa 10 fillerrel magasabb.

Az arak 50 kilonként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri májusra	7.67—7.68	7.68—7.69
Buza májusra	14.25—4.26	14.26—14.27

Buza 1909 októberre	2.10—2.11	2.5—12.16
Rozs októberre	9.55—9.56	9.62—9.63
Zab októberre	7.52—7.53	7.53—7.54

Zárul 6 órakor.

Utőtőzsde üzletelen.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 15. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon feüli súlyban — fillérig: Közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig: fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon feüli súlyban 144—146 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 144—146 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 144—146 fillérig.

Sertéslelészám: május hó 12. napján volt készlet 25.22 darab, május 13. napján felhajtott 196 darab, május 13. napján elszáhitott 260 darab, május 14. napjára maradt készletben 25.358 darab. A bizott sertés üzlet irányzata: kellemesebb.

A legjobb kutya-kalács

volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács,

melyet házas és fajta tápaszerék között a legjobb összetételű és taperejű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

külyök-kutyák részére, 50 kg. 26.—K., 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegyet két hét bérmentve küld:

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

500-nál több első díj. — A Fattinger-féle tápaszer állatorvosok ellenőrzés alatt készült.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

Műsor 1909. május 16-án, vasárnap:

1. A szórakozót Bohózat. — 2. Szivarhulladékok feldolgozása. Természet után. — 3. A kis nebuló. Kacagtató.
4. Viadala szánt bikák ten eszése. Természet után.
5. Táncoló bucsusok. Természet után. — 6. I. kétárszók. Humoros. — 7. A háarkó. Drama. — 8. Paprika. Jancsi színház. Humoros.
9. Örök szerelem.

Irta: D. Riche. Sze epök: E. Normand. az Odeon színház tagja, Landrin, a Nouveautés tagja és Fesler k. a., a Rejane színház művésznöje.

Előadások délután 2 órától kezdve.

Az előadásra természetesen lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 93. gyalogezred zenekeze játszik. — Ukrajnszda

Kedden és szerdán este 8 órakor

A párisi asszony.

3 felvonásban. Irta: Pekar Gyula. Felolvassa Hunyady József, az aradi Nemzeti Színház művésze.

20 színesen vetített és számos mozgófényképpel.

A tisztességes, becsületes kereskedő öbren ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert

ZACHERLINT

kér, ne akasszon nyakába megtévesztő sarrogatunot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatától, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a **Zacherlin** névre.

1614

Megérkeztek

a legjobb és legszebb

melyek kevés jéggel

Jégszekrények

kitűnően hűtenek.

Szabó Albert

6 Felsője József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és konyhaberendezési cikkek raktára Arad. — Telefon szám 239. 1393

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen nőm temetésén megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton őszinte köszönetemet.

Tisztelettel:
Marx János.

Napilaphoz

expeditornő jó fizetéssel felvétetik.

Gyakorlottak előnyben részesülnek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szilvarka hüvelyek nagy választékban.

Molyhalál.

Legjobb hatású szer MÖLYÖK

és azok petéinek biztos kiirtására.

E kitünő összetételű szer az egyedüli, mely a molyokat nemcsak távol tartja, mint a legtöbb hasonló készítmény, hanem ha azok már a ruhában vannak is, biztosan kiirtja, s mint hogy foltot nem hagy és szaga nem kellemetlen, a legkényesebb szőrmékre vagy ruhákra is használható.

Használatban olcsó, kezelése egyszerű.

Egy üveg ára 2/10 literes I kor. 20 fillér, 1/2 literes 2 korona 20 fill., I liter 4 kor.

„Radical“

molypusztító poralakban

elismert kitünő hatású erős növénykeverék

—20, —50 és I koronás dobozokban,

továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, zuzott bors, lavendula virág, patchouli levél, bagariapapír, stb.

Poloskairtásra

„Radical“ poloskairtó folyadék (igen erős hatású és nem maró)

egy üveg ára ecsettel ellátva 60 fill.

Erősbitett dalmát rovarpor

—80, —50 és 80 filléres dobozokban és kimérve.

Padlófényesítésre

Beeresztésre

Kemény padlóra (parquetákra) Dr. Friedländer-féle francia takarékpaplópaszta I kis doboz 90 fill., I nagy doboz I korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egyaránt Dr. Friedländer-féle főzött viasz I doboz 2 1/2 liter melegvizben oldandó fel, I kor. 20 fill., kimérve I kiló 2 kor. Továbbá Paraffin, Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszir stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, padlókefék és mázólc-ecetek, szivacsok, szivacshálók, mosdókeztük és mosdóruhák

legjobb és legolcsóbb

bevásárlási forrása

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogéria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. szám.

Elsőrendű

hazai és porosz

Ipari és Cséplőgép szén

Kovács-Köszén,

Salon Köszén,

Pirszen (Koksz),

Vasaló Faszén,

Takaréktüzhely-szén.

Ugy köszen, koksz mint faszén Boros Béni-tér 2. sz., saját ház, városi széntelepünkről rostálva, por és kőmentesen lesznek hához szállítva.

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Szives megrendeléseit telefonon 139. szám, vagy Andrassy-tér 14. sz. (Herman palota) üzleti irodánkban kérjük.

Egész vagonrakományok szállítására közvetlen a bányából bármely vasutellomásra, egyes vagonra, vagy éves kötésre, legjutányosabb ajánlattal szolgálunk.

Ujdonság! Szabadalmazott legújabb szerkezetű!

Magas nyomású NYERSOLAJMOTOR

SZIVÓGÁZ-MOTOROK LÖERŐ óránként 1-2 fillér.

BENZIN-ÉŐZMOTOROK ÉS LOKOMOBILOK.

Legjobb minőség! Jótállás! Olcsó árak!

E. PLEWA mérnök & Co. MOTORGYÁR
Bécs (Wien), XVII/3, Wattgasse 78-80.
Budapest, V, Nádor-utca 85. sz.

Valeoi brünni szövetek
az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7korona 1 szelvény 10korona 1 szelvény 12korona 1 szelvény 15korona 1 szelvény 17korona 1 szelvény 18korona 1 szelvény 20korona
---	--

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20-K-ért, szintegy felöltőszövetet, ruhatalódnét, selyemkamarát stb. gyári árákon küld a miel megfizethető és szolid cég mindent itt ért postógyári raktár 5881

Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintabü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziasszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kórházi, családi és meghüléseknel, bedörzsölésköppen használva.

Figyelmeztetés. Silán- és jamiáltványok miatt beviszárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható.

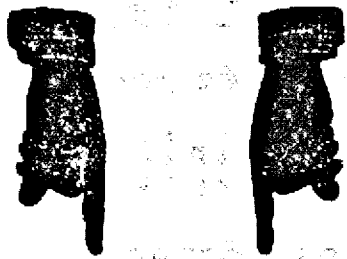
Főraktár: Török lézsef gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országhoz“ Prágában, Elisabethstrasse 5. nos. Mindennapi szétküldés.

Bertóknak a bor keveréséhez!

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER

SÁVANYÚVIZ

közömbösíti a bor savanyúságát, és kellemesebbé teszi. Nem teszi a bort.

Megnyilt

az

olcsó bevásárlási forrás

Deák Ferenc-utca 2.

Sebessy-féle házban.

Versenyen kívüli

olcsó árak!

Női ruha kelmék

Szines és fehér ruhavásznak

Jól mosható cretonok

Vászon, chiffon és damasztárak

Szőnyeg, függöny
és ágyterítők.

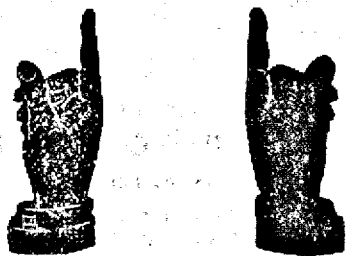
Singer Sándor

divatüzlete

Arad, Deák Ferenc-utca 2. sz.

Sebessy-féle ház.

2039

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. 1. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. május hó 16.

Keresünk:

Aradra: 1 gyakornokot, 1 pénztárosnőt, 2 diszmű, norinbergi és játékaru és 1 szerényebb igényű fiatal rőfös szakmabeli segédet.

Vidékre: 6 fűszer, rőfös és rövid, 1 kézmű, 1 rőfös, és divat és 2 vas és fűszer-szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

1 a gépirásban, a magyar és német gyorsírásban és az összes irodai munkálatokban teljesen jártas irodistanót, továbbá 8 fűszer és csemege, 4 vegyes, 2 kézmű, 5 rőfös és divat, 2 fűszer és rövid, 1 rőfös, divat, norinbergi, cipő és kalap, 1 bőr és 2 vas és fűszer szakmabeli segédet és 1 tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató.

Naponta többször frissen pörkölt kávé

fűszer és illatszer KÁROS
SZAGÁTÓL mentesen

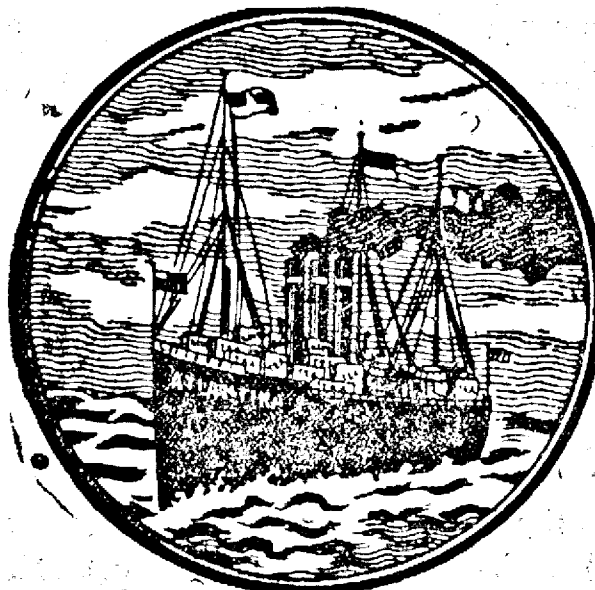
Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál

kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.

Új. Új! Új.

Ujítás.

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására adni, hogy

80.000 kötetes kölcsönkönyvtáram

kiegészítéséül a mai napon

ujdonsági osztályt

létesítettem. Ez új osztályt olyképen fogom vezetni, hogy az eddigi szokástól eltérően, mely szerint kölcsönkönyvtáramba ujdonságokat csak 5—10 példányban soroztam be, ez ujítás létesítésével a mai naptól kezdve **minden ujdonságot 15—20 példányban** fogom ez új osztály révén az olvasó közönség rendelkezésére bocsátani. **Céлом, hogy ezáltal a legmesszebb menő igényeknek is eleget tehessek és megszüntessem azt a panaszt, mely szerint egyes ujdonságokra az olvasó közönségnek néha túl sokáig kellett várakoznia.**

Ez új osztály létesítésével lehetővé tettem azt, hogy azok olvasási igényei is teljes mértékben fognak kielégítést nyerni, kik — saját könyvtárak lévén — csupán ujdonságok olvasására szorítkoznak.

Egy további lényeges kedvezményes eljárást pedig ezzel kapcsolatban egyidejűleg azzal honosítottam meg, hogy az egy-két hónap múlva forgalomból kikerülő ujdonságokat, amelyeket ugyis bekötetlen állapotban adok olvasásra, megvételre mélyen leszállított árban bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére. Így bárkinek módjában álland, könyvtárát a legújabb és legjelesebb, jó állapotú művekkel olcsón szaporítani.

Ugyanezen ujítást

zenemű-kölcsönző intézetemre is kiterjesztettem.

Ez új vállalatához a m. t. közönség szives pártfogását kéri, — kiváló tisztelettel

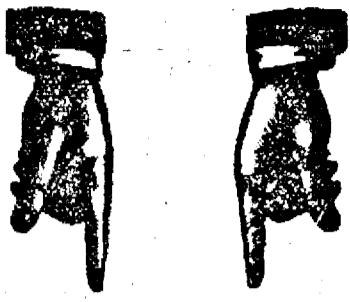
KERPEL IZSÓ

könyvkereskedő

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz-palota.)

Telefon szám 885.

Megnyílt

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő

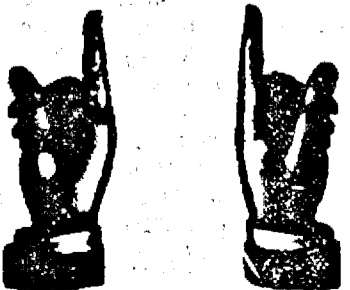
Andrássy-téri

főüzlete

Szabó Albert-ház (volt Singer Sándor helyiség.)

Fiók-üzlet

Weitzer János-utca

Alapítva: **MÜNZI** Állami távbeszélő
1860. 213.
elsőrendű kalap, ural divat és fehérnemű-üzlete
ARADON.
— A cs. és kir. 33. gyalogezred tisztikárának szállítója. —

Előnyös fehérnemű-árjegyzék.

Fehér ing, puha redős pique mell	3.80 kor
Fehér ing puha redős mell, selyem utánszat, megbízható minőség	4.40 ..
Fehér ing puha redős, angol pique mell, ellentért jó minőség	4.80 ..
Szines ing puha redős mell (battiszt utánszat) legszebb színekben	3.50 ..
Szines turistá ing, battiszt utánszat	3.50 ..
Szines zephyr turistá és utazó ing legszebb színekben	4.40 ..
Eredeti angol zephyr ing redős mell, remek szép színekben	5.20 ..

Szines rövid alsó nadrágok. 1.50, 2, 2.80 kor.

Mesés oltás

3 pár fekete vagy nyars szín	1.50 kor.
3 pár divetszikos jobb minőségű	1.40 ..
3 pár selyemutánszat nyars v. szines	2.20 ..
3 pár fél ozéna, kitűnő minőségű	2.90 ..

Kérem kirakataimat annál is inkább megtekinteni, mert nagyon csinos kalap újdonságok láthatók.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan.

mindennemű bőrkütegek

... (small text describing the product's benefits for various skin conditions)

Berger-féle kátrány-kénszappan.

... (small text describing the product's benefits)

Berger-féle glicerinn-kátrány-szappan

... (small text describing the product's benefits)

Berger-féle borax-szappan

... (small text describing the product's benefits)

... (small text describing the product's benefits)

... (small text describing the product's benefits)

Steckenpferd- 767
Liliomtej-szappan

Legfinomabb a bőrnek,
valamint nyári pattanások ellen!

— Mindenütt kapható. —

A következő
újdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

50,000 kötetes
kölcsönkönyvtárába:

Erdős Renée: Csodálatos mezőkön. Herezeg: A kivándorló. Lovik: Vándormadár. Fodor: Nappelen. Serao Matilde: Az apáca. Marczali: Nagy képes világtörténet. — Pallas nagy Lexikona. Hoványi: Ofelsége és egyéb karcolatok. Thury: A sorompó és egyéb elbeszélések. Berneker: Tolsztoj élete. Chantepleure: Színelit házasság. Szomaházy: Dr. Kaposi Márta. Maupassant: A Böldöli lányok. A Tellier ház. Herczeg: Szerelmesek. Marx Gazdasági tanai. Strindberg: A boldogok szigete. Temetés. A kit nem hittak. Rousseau: Vallomásaim. Szomaházy: Báró siklósi Loew. Alexander B: Művészet. Graca: Talpra magyar! Heinrich G: Egyetemes irodalomtörténet. Barsini Luigi: Pekingtől Párisig automobilon. Fényes: Bálványok. Oláh: A meztelen asszony. Keletiek nyugaton. Arzúbaschew: Milliók. Pemberton. Lafayette és barátja. Szathmáry: Humoros esetek. Miller: Trevarrack lord. Horváth: Mozgó feszkületek. Zsoldos: A fekete huszár. Vera vallemásai. Hevesi I: A milói vénusz. Lázár: Uj csapáson. Samarov G: A cigány.

Németben: Die Hiermanns. Berger Henning: Aus dem Tagebuch eines Einsamen. Felicitas: Rose: Heideschulmeister, Uwe Karsten. Zobelitz: Bretter die die Welt bedeuten. Egidy Emi: Im Moderschlösschen. Artzibaschew: Der Tod des Iwan Lande, Wolzogen. Der Bibelhase. Böhme M: Rheinzauber. Artzibaschew: Millionen. Dumas: Gabriel Lambert: Der Galeerensklave. Dumas: Katherine Blum. Kniekerbocker H: Die Herberge zum silbernen Mond. Degré: Das Recht auf Untrene. Bartsch: Die Heindikinder. Michalski: Anna Kuefer, Jerome u. Tharaud: Aus Sturm u.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte
tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérlek

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép

újdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenkint 14 fill.

Szirmai: Táncoz huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tiz kouplé. Hertaka: Anonymus, Villamos kalauz. A maflasarkon. Falk: Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék. Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klang I—I V. Zerkovitz: Holdvilág-nóta. Puccini: Manon, Szirmay: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland, Jacobi: Van de nines. Nádor: Kimegyek a temetőbe.

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.

KERPEL IZSÓ,
981 könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.
Telefon 885. sz.

A mosás akár a táncz,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használ,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leg gondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehérmeműt!
Megtakarít fáradságot és veszélyeséget
kiméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!

Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

5824 V.

A galsai hegyen szép
fekvésű három hold te-
hermentes

2019

SZŐLŐ

az ideai terméssel, kol-
nával és felszereléssel
szabad kézből

eladó.

A fagy a szőlőben kárt
nem tett. Bővebb fel-
világosítást nyújt Gal-
sán u. p. Világos.

Herman Gyula, tanító.

Meghívó.

Kuvin hegyközsége

folyó hó 22-én vasárnap d. e.
9 órakor tartja évi

rendes közgyűlését,

a melyre a hegyközség tagjai
ezennel meghivatnak. 2020

Tárgyak:

AZ 1908. évi számadások tár-
gyalása.

A folyó évi előirányzat meg-
állapítása.

Egyéb folyó ügyek tárgyalása.
Kuin, 1909. évi május 15-én.

A hegyközség előjárósága.

500 koronát fizetnek annak, ak
Bartilla-
fogvizének hasz-

nálata mellett, üvegje 50 fill. valana in-
mót foglást kap, vagy a szája büzik
Bartilla A. Frökösöl, (E. Winkler)
Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, külö-
nösen Földes Kelemennél, Deák Fe-
renes-utca 11. sz. és Rozonyay Má-
tyásnál, Szabadság-tér. Kerjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelen: 101 di-
jastatnak. 504

**Poloska-, moly-, ruszli- és sváb-
bogár irtás felelősség mellett!**

Van szerencsénk a tisztelt ol-
vasó b. tudomására hozni, hogy sa-
ját találmányu szabadalmazott po-
loska irtó gépünkkel és szerünkkel
a poloska teljes kiirtását elvállal-
juk szolid ár mellett.

A szer ugy butorban, mint szo-
bában semminemű kárt és foltot
nem okoz és mindenféle kipakolás
nélkül történik. Tehát érdekében
áll a t. közönségnek, hogy pár napi
ittlétünket fölhasználja. Megrende-
léseket elfogad a földtallaló a „Fe-
kete bárány”-hoz címzett szállodá-
ban (Boros Béni-tér 21. sz.) Azon
esetben, ha nem vagyok otthon, a
főpincériselfogadja a megrendelést.

Maradtunk teljes tisztelettel

Kiss Gyula és Társa
poloska és hasonló férgek irtási vállalata
Debrecéből. 2034

Helical-Premier
kerékpárok el-
pusztíthatatlanok, ele-
gánsak és
olcsók.

Arjegyzék in-
gyen és bér-
mentve.
Egyedüli elárusító:
PREMIENWERKE, EGER 1/B.

Amerikai

őnműködő ablakredőnyök

lignum santum tekegolyó, bábuk
és gummi labdák; ugyszintén
nagy választék

szalmakalapokban.

Kizárólagos raktár Pathé gép-
és lemezekben, hol tüváltozás nincs.

2038 Kaphatók:

Zimmermann Ignác

diszmű, férfi divat és játék-raktárban
Aradon, Szabadság-tér 21. alatt.

UTOLSÓ HÉT!

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1909. május 19-én és 21-én kezdődő

sorsjáték **I. osztályának**
XXIV.

huzására szoló sorsjegyek nálam már kaphatok.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy 12.— korona || 1/4 sorsjegy 3.— korona
1/2 " 6.— " || 1/8 " 1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek
közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
4/4	4/4	4/4	4/4	8/8	8/8	8/8
	36060	36051	55801	55810	55824	
	8/8	8/8	8/8	8/8	8/8	

Az 1903. július 15 én eszközölt hu-
zás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én esz-
közölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi
február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az ál-
talam eladott **99354. szám tizezer** koronát

nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500
kor. nyereeményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon

1697

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

UTOLSÓ HÉT!

Park vendéglő!

8453 - 1909. k. b. szám.

Hirdetmény.

Az aradi első gőztégla- cserép,
és agyárgyár részvénytársaság
1909. évi április hó 29-én megtar-
tott közgyűlésén eddigi 200.000
korona alaptőkéjének 150.000 ko-
ronára való leszállítását határozta
el, mielőtt az aradi kir. törvény-
szék az alaptőke leszállításához az
engedélyt megadná, az előbb meg-
nevezett részvénytársaság hitelezői-
nek meghallgatására határnapul
1909. évi május hó 25. napjának d. e.
11 órája ezen kir. törvényszék I.
em. 73. számú szobába kitűzetik,
mely határnapra az aradi első gőz-
tégla, cserép- és agyárgyár rész-
vénytársaság hitelezői megidéz-
tetnek.

A meg nem jelent hitelezők
érdekei képviselőtere ügygondno-
kul Szathmáry Gyula kir. tanácsos
aradi ügyvéd neveztetik ki. Aradon
a kir. törvényszék mint kereske-
delmi bíróságtól.

Aradon, 1909. évi május hó
11-én.

Heller,
kir. tszéki bíró.

2036

5186 - 1909. k. ü. sz.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 83. gyalogezred
állományába tartozó tartalékos ka-
tonák, akik saját kerékpárjukkal
bevonulni óhajtanak, ebbeli óha-
jukat a katonaugy osztálynál f.
évi június hó 16-ig jelentsék be.

Megjegyzendő, hogy a fegyver-
gyakorlat tartama alatt napi 2 ko-
rona koptatási díjban részesülnek.

Arad szab. kir. város katonaugyi
osztálya.

Ujnonnan berendezett utcai ter-
rasszal bíró találkozási hely.
Jó borok, kitűnő sör és izletes
magyar konyha!

Házi-koszt bérletre.

Erzsébet-körut

az igazságügyi palotá-
val szemben. 1787

Uj női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi
és vidéki nagyközönség b. figyel-
mét felhívni ujnonnan megnyilt

női és férfi szabó
műtermemre,

hol minden e szakmába vágó mun-
kát legizlésebben s legelőnyösebb
ár mellett elvállalok.

Szives pártfogásért esedezik

Katona László,

női és férfi szabó, Szabadság-tér
1. szám alatt. 2028

Kuhl Mihály ruha-műfestő és vegytisztító intézete.

Intézet: Aulich Lajos-utca 13. szám. **ARAD.** Üzlet: Deák Ferenc-utca 39. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **RUHA-MŰFESTŐ és VEGYTISZTÍTÓ-INTÉZETET NYITOTTAM,**

amelyben elvállalok minden e szakmába tartozó festést és tisztítást. Női. ural és egyenruhákat, valamint selyem, bársony, plüss, szövet, batizst, csipkék, tül, crepe, keztük, szármag-neműk, muffok, boák, bál-belégők, szőnyegek, futók, asztal és ággyerítők, tunisz és csipkefüggönyök, napernyők, arany, ezüst és gyöngyhímzések atb. bármely díszrel minden bon-tas nélkül festetnek és tisztítanak. Jutanyos árak. Pontos kiszolgálás. Postai megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesíttetnek. — A n. é. közönség szives jóindulatába és kegyes pártfogásába ajánlom vállalatomat, kérem nagybecsü bizalmárai megtisztelni. 1761

Mérték szerinti megrendelések bármely kivitelben gondosan elkészíttetnek.

Uj üzlet. Uj üzlet.

Pongyolákat, divatos al-jakat, blouzokat, és gyermekruhákat. legol-csőbban kapható

Brüller Lajos

kész női- és gyermek-ruha üzlete

Arad, Forray u. Gróf Nádasdy palota.
Megyei és városi telefon 686.

Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság.

11—1909. számhoz.

Meghívás.

az Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság
XIV. rendes évi közgyűlésére,

mely 1909. évi június hó 22-én d.e 1/2 10 (fél tíz) órakor Aradon, az Aradi és csanádi egyesült vasutak üléstermben (József főher-ceg-ut 22. sz. II. emelet) fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908. évi üzletről és a társaság ügyeiről.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az igaz-gatóság által előterjesztett 1908. évi mérleg megállapítása, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása, tár-gyában határozathozatal.
 3. Az alapszabályok 87. §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyeinek választás utján leendő betöltése.
 4. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
- Arad, 1909. május hó 15-én.

Az igazgatóság.

Megjegyzés:

Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvények vagy a társaság őrizetében lévő kifizetetlen részvényekről szóló letéti jegyek f. év június hó 19-ik napjának déli 12 óráig Aradon az Arad-csanádi gaz-dasági takarékpénztárnál, továbbá Makón ezen takarékpénztár fiókjánál, Békéscsabán a Békéscsabai takarékpénztár-egyesületnél leteendő, hol azokról megfelelő elismervények fognak kiadatni.

Vármegyék, községek és városok — mint erkölcsi testületek — a birtokukban lévő részvényeket, az illetékes kir. adóhivatalok s illetve községi és városi pénztáraknál is letehetik; az erről szóló hivatalos el-ismervények azonban legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt az ekként bejelentett részvények mennyiségének, a részvényletéti jegy-zékbe való felvehetése céljából, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárhoz Aradra beküldendők. 2035

Ő osász. és Apost. kir. Felségének legfelsőbb elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XXIX-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban törvényesen engedélyezett egyetlen pénz-sorsjáték 18.399 nyereményt tartalmaz készpénzben 513.600 korona összegben.

A főnyeremény **200.000** koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatlanul 1909. évi június hó 17-én fog megtartatni.

— Egy sorsjegyek ára 4 korona. —

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtstrasse 7. sz. a., továbbá a lottójövedékben, dohány-tűszdekben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek ezét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság

államsorsjátéki osztálya.

5833

Irodalmi újdonságok:

Herczeg Ferenc

legujabb szinműve

A kivándorló.

Ára 2 kor. 50 fill.

SZOMAHÁZY ISTVÁN

Báró siklósi Loew.

Ára 3 korona.

Kapható: **INGUSZ I.** és **FIA** cég könyvkereskedésében Aradon,

Andrássy-tér.

SZOMAHÁZY ISTVÁN

Dr. Kaposi Márta.

Ára 3 korona.

Herczeg Ferenc SZERELMESEK.

Ára 4 korona.

Lovik Károly

Vándormadár.

Ára 3 korona.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

VAGYON. Számadási főzárlat 1908. évről. TEHER.

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
1. Vasutépítés:			21051400		1. Társasági tőke:				
2. Vasutkiegészítés és beruházások:	13179789	67			Törzsrészesvények:				
" " " a tartalékalapból	800000		13979789	67	Kibocsátva	16,923,000			
3. Ki nem bocsátott törzsrészesvénytőke:			392000		Ki nem bocsátva	392000	17320000		
4. Pénztárak készlete:			179570	02	Elsőségi részesvények	12,800,200			
5. Különféle anyagkészletek:			1532213	37	Leirt és beváltott elsőségi részesvények	391,200	13191400	30511400	
6. Értékpapírok: Alföldi első gazdasági vasúti részvényekben			100400		2. Vasutkiegészítésre és beruházásokra alkotott tartalékalap:			800000	
7. Leirt elsőségi részesvények			65800		3. Építésekre fordított üzleti felesleg:			1845212	42
8. Biztosítéki értékpapírok			237749	35	4. Üzleti tartalékalap:			1032976	06
9. Nyugdíjalap vagyona:					5. Iparvállalatok értéksökkenési tartalékalapja:			866694	69
Társulati részvényekben	1734600		2120705	54	6. Tartalék szénbányák kiaknázására:			75000	
Ingatlanban	382545	54	3299	79	7. Tartalék makói Maroshid építésre:			200000	
Társulati elvezeti jegyekben	3560		3089344	12	8. Biztosítékok:			237749	35
10. Különféle segélyalapok vagyona:			2298480	08	9. Nyugdíjbevételek:			2450188	82
11. Különféle tartozók:					10. Különféle segélyalapok vagyona:			3299	79
12. Magánvagyon: Iparvállalatok és vasutak, ezek tartozékai, ingatlanok és ingók					11. Különféle hitelezők:			5234755	27
					12. Nyer. és vesz. számla 1907. évről áthozott tartaléka:	80763	73		
					1908. évi üzleti felesleg:	1712711	81	1793475	54
			45050751	94					

Arad, 1908. évi december hó 31-én.

Aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság:

Nachtnébel s. k. Dr. Fábry Sándor s. k.

A könyvelésért:

Révész Adolf s. k.

Jelen számadási főzárlatot a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, átvizsgáltuk és azt tökéletesen rendben találtuk.

Arad, 1909. évi május hó 13-án.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:

Daniel Endre s. k.

Heinrich Sándor, s. k.

Dr. Tötössy Géza s. k.

elnök.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottságának jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a tisztelt Közgyűlésnek tudomására hozni, hogy a kereskedelmi törvény 195. §-a és a társulati alapszabályok 38. §-a értelmében a társulat ügykezelését a lefolyt 1908. évben több ízben megvizsgáltuk és úgy ennek törvény- és alapszabályszerű helyességéről, a pénztári értékek rendbenlétéről, valamint a könyvezetőség pontosságáról magunknak mindannyiszor megnyugtató tudomást szereztünk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1908. évi mérleget, illetőleg számadási főzárlatot és üzleti számlát behatóan megvizsgáltuk és kijelentjük, hogy azok az üzleti könyvekkel és a nekünk előterjesztett leltári kimutatásokkal megegyeznek és úgy a kereskedelmi elveknek, mint a törvény követelményeinek minden tekintetben megfelelnek.

A fentebbiek alapján van szerencsénk az igazgatóságnak az 1908. évi 1,712,711 korona 81 fill. tiszta nyeresmény, valamint az 1907. évi tiszta nyeresményből fennmaradt és új számlára átvitt 80,763 kor. 73 fill. összeg hováfordítása tárgyában beterjesztett indítványát a t. Közgyűlésnek elfogadásra ajánlani.

Végre kérjük a t. Közgyűlést, hogy az 1908. üzletétét illetőleg úgy az igazgatóság, mint a tisztelettel alólirott bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1909. évi május hó 13-án.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:

Daniel Endre, s. k.

Heinrich Sándor, s. k.
elnök.

Dr. Tötössy Géza, s. k.

11797 1909. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az 1909. évre elkészített földadó, IV. osztályu keresetiadó, házbéradó, tőkekamatadó kivétési lajstrom f. évi május hó 12-től a város adóügyi osztálynál 8 napi közszemlére van kitéve.

Erről az adóköteleseket azzal

értesítjük, hogy netáni felszólásait és pedig:

a) azon adózók, kik az illető kivétési lajstromba tárgyalt adó-nemmel már a múlt évben voltak megróva a lastrom kitételének napját.

b) azon adózók, kik a kivetés lajstromba megá lapított adóval a kivetés évében első ízben rovatnak

meg. adó tartozásukat az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi tanácsnál előterjeszthetik.

Arad, 1909. május hó 1-én.

A városi tanács

Veszek és eladok

uraságoktól keveset használt férfi ruhákat, butorokat, kályhakat, ócska vasat, rozet, fém-árukat s fürdőkádakat.

Állandóan kapható

nálam alig használt, elegáns kredenc, feiler, ebédő és hálószoba berendezés.

Kivánatra házhoz is megyek.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca (Izr. templom-épület.) 1718

Telefon 348. szám.

Új leány és fiu ruha készítői varroda!

Ajánlom az uri hölgyközönség szives figyelmébe

Fiu és leányka ruha varrodám.

Pesten és Bécsben szerzett szakképzettségemmel fogva módomban van a legizlésebb és legdívatosabb

gyermek ruhákat

szolid ár mellett készíteni. Szives pártfogást kér 1781

Deutsch Samuné,
Arad, Petőfi-utca 13. Telefon 290.

Új asztalos műhely.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Erzsébet királyné-körut 18. sz. a.

Épület-és butor-asztalos műhelyt nyitottam.

Elvállalok épület-, butor-, portálé- és iroda-berendezéseket legszébb kivitelben, legjutányosabb árban. 1737

Szives pártfogást kér

Várda Gyula, asztalos-mester.

1/2 liter forróvízzel rögtön egy tányér kitűnő, természetes húsleves ad. 1 kocka 6 fillér.

Kapható minden fűszerkereskedésben, csemegüzletben és drogeriában.

Hatóságilag engedélyezett kiárúsítás.

Van szerencsém úgy a városi, mint a megyei közönségnek szives tudomására hozni, hogy lámpa-, üveg- és porcellán-üzletemben

kiárúsítást rendezek.

Kérem ez alkalmat megragadni, s szükségletüket most nálam beszerezni. Legszelebb kiszolgálás!

Szives pártfogást kér

1860

Özv. Sütő Józsefné

(Urbán E)

Városi és megyei telefon 478. szám.

APRO HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket ki-váltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Fényképészeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképészeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképészeti kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papirkereskedése és könyvnyomdája. Fényképészeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Vizsgalapok

legolcsóbb árban kaphatók Kerpel Izsó könyv-, papir és zeneműkereskedésében, Aradon. Ugyan-e cég vesz legmagasabb árakon egész könyvtárakat. Irodai cikkek névjegyek és nyomtatványok legelőnyösebb beszerzési forrása. 262

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Új jég szekrényeket

jéghasználattal együtt, havi bérletre adok. Hussari Manó jég szekrénygyáros Arad, Szt.-Pál-utca 11. Telefon 848. 1524

Üzlet helyiség

berendezéssel együtt a Bockó utca és Hal-tér sarkán azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 1997

Régóta fennálló

sarok korcsmaüzlet nyári helyiség tekepálya, villanyvilágítással más vállalat miatt azonnal átadó. Cim a kiadóhivatalban. 2007

Egy jó karban levő

8—10 lóerejű Puch-gyártmányu automobil jutányos áron eladó. Bővebbet Arad, Sina-u. 1b. 2012

Bérmaajándékul

r. kath. Imakönyvek, Hock János, Albay J. Tárkányi és egyéb jeles szerzőktől. Felnőttek és az ifjúság számára kaphatók: Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében. Főüzlet Andrássy-tér 16., fióküzlet Weitzer János-utca. 173

Egy vendéglő helyiség

jogokkal együtt, betegség miatt kiadó. Bercsényi Miklós-utca 32. 1551

Boros Béni-tér 7

számu ház első emeletén (garzon lakásnak) két elegáns szoba butor vagy anélkül azonnal kiadó. 1779

Építési anyagok,

ajtók, ablakok, cserépkályhák, cementlapok, utcai léckerítés stb. jutányos áron kaphatók Szent László-utcai építkezésnél. Értekezhetni ugyanott, vagy Probst Mihály építésznél, Ferdinánd-u. 1a. 1878

Ebédkosztra

olcsó árért többen felvétetnek. Ugyanott egy gyors dolgozó kötő-gép féláron eladó. Cim a kiadóban. 1982

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 1870

Egy jó erkölcsű fiu

tanulónak felvétetik ifj. Weisz Mór nál Wesselényi- és Varjassy József-u. sarok. 1785

Különféle ruganyos

legujabb kocsik gyártási áron eladók Boros Béni-tér 3. sz. alatt. 1876

Ház eladó.

Borossebes, Hosszu-utca 120. szám, 3 szoba, konyha, melléképületekkel, egész telek, termő szőlő és gyümölcsösssel szabad kézből eladó. 1887

Új lehelység

Neuman-palota Széchenyi-utcai szárnyában azonnal olcsón kiadó. Közelebbit Bruckner Lipót butor-üzletében Neuman-palota Matzky cukrászda mellett. 1891

Egy 25 év óta fennálló

szatócsüzlet engedélyekkel más vállalat miatt átvehető. Bővebbet Tökölly Imre-u. 5. szám alatt. 1956

Egy még jó karban levő

bőr fedeles hintó jutányos áron eladó. Megtekinthető Boczkó-u. 8. Kohn Lajos kovácsmesternél. 1976

Egy nagy kapu

kétszárnyas, olcsón eladó Wesselényi-utca 39. sz. a. 2021

Eladó

használt íróasztal széssel, könyvszekrény, ebédlődivány és egy cimbalom. Bővebbet Kiss-utca 6. 2038

Eladó

új 75 frtos varrógép 27 frtért, új 110 " karikás " 45 " Bildhauer Orczy-utca 17. 2032

Szántay házbán

Batthiányi-utca 27. első emeletén hat mind utcai szobából álló sarok lakás hall előszoba, fürdő, négy balkonnal, benoid villanyvilágítással november 1 től kiadó. Tudakozódni ugyanott. 2013

Ki venne feleségül

egy jobb megjelenésű özvegy aszszonyt 7—800 forint értékű ingatlanom van, nyugdíjas vasúti vagy jobb iparosok pályázhatnak. Teljes című levelekre válaszolok. Cim Janota Zsófi urnő Ó-Paulis 405. sz. Arad megye. 2000

Szakember

bevezetett műiparhoz társat keres 8—10 ezer koronával, Délmagyarországon egyedüli iparág, mely 25—30%-ot hoz. Cim a kiadóban. 2031

1 drb. Hőlégmotor

Model D. 5. 3 ló erejű óránként 8500 liter vizet termel, teljesen új eladó jutányos ár mellett. Bővebbet a kiadóban. 1985

Gazdasági gépész

stabil gép vizsgával, ki benzintmotort is kezelt alkalmazást nyer gazdaságomban. Bizonyítványok jelentkezésnél beküldendők. Vajda Zsigmond Magyar-Bánhegyes. 2015

Jrodistanő,

csakis jó irással és gyakorlattal, helybeli nagykereskedés részére mielőbbi belépésre kerestetik; ajánlatok „Szorgalmas” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 1986

Gyári tisztviselő

több évi gyakorlattal megfelelő állást keres, mint levelező, vagy mint raktárnok. Szives megkeresések „Törekvő” jeligére a kiadóba kéretnek. 1998

Diamant Jenő

épület- és diszmu-bádogos. 1925

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári fujskolával szemben.)

Üzleti ház eladó.

Nagyhalmágyon,

közvetlen a vasuti állomás mellett, jóforgalmu korcsma és szatócsüzlettel, dohányelárusítási joggal, megfelelő mellékhe-lyiségekkel, istálló, kocsiszin és tágas raktárral és hozzá kapcsolatos 4 hold első minőségű szántófölddel együtt családi körülmények folytán kedvező feltételek mellett

eladó.

Bővebbet ugyanott. 1833

Nagy óra- és ékszer-üzlet!

Kirsch Jenő

óras és ékszerész

ARADON, Furray- és Rákóczy-utca sarkán

Elvállalok és készítek mindenemű órajavitást 3 évi jótállás mellett a legjutányosabb árakon. Raktáron tartok mindennemű zseb-, fali- és inga-órákat, valamint arany- és ezüst-árukat a legfinomabb kivitelben. 1857

Zalogcédulákat, tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban veszek, vagy újakra átcserelek.

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán levő

Schreyer-féle

telkek eladók.

A felosztási terv megtekinthető és a feltételek megtudhatók

Dr. Szende Tivadar

ügyvédi irodájában 608

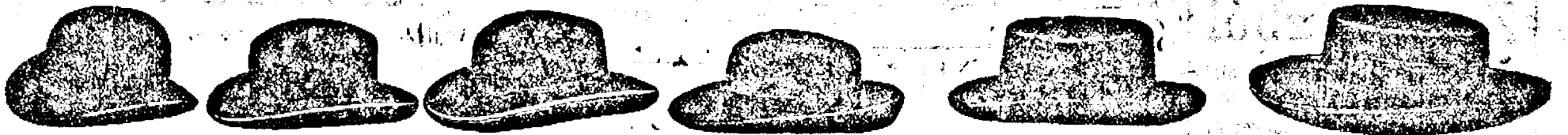
József főherceg-ut 17.

FISCHER SIMON Nagyáruháza

olcsó tavaszi árjegyzéke.

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

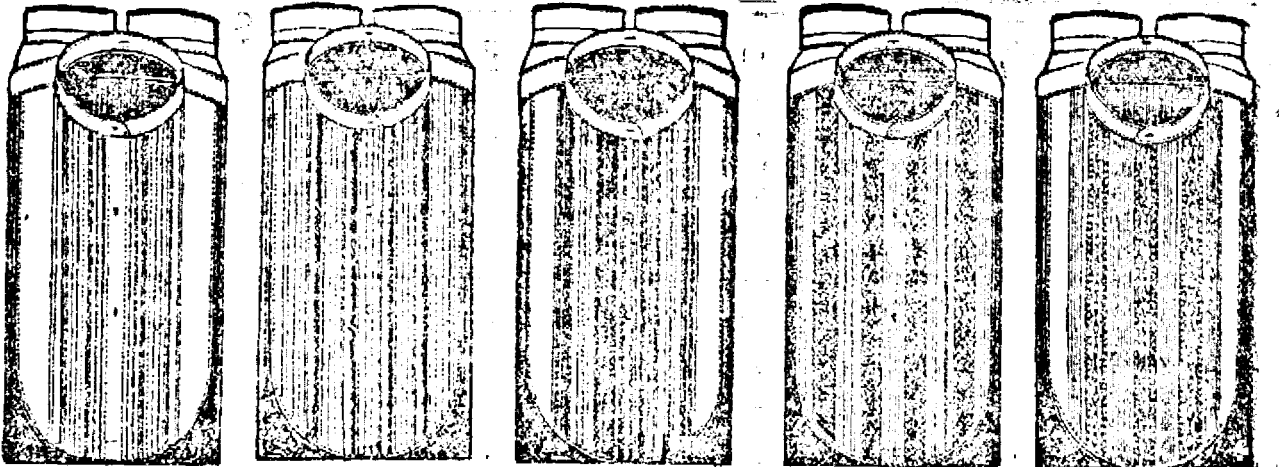
Dívtos kemény ka- lap frt. 2.25 frt. 3.	Dívtos puha strapa kalap frt. 1.50, frt. 1.75.	Finom szines és fekete kalap frt. 1.90, frt. 2.50	Sportkalap, vizmentes frt. 1.80, frt. 2.25.	Legújabb fiúkalapok minden szín- ben s formában frt. —.90, 1.25, 1.50.	Elegáns nyulszőrkalapok szine és fekete ujdons. frt. 2.50, 3.—
--	---	--	--	---	---

Figyelem!

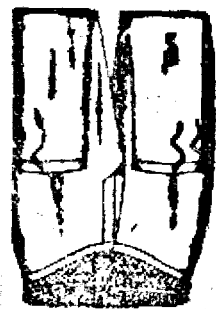
Ertesítés!

Ertesitem a t. vevőközönséget, hogy a cé-
gemnek sikerült készpénzért nagyobb partivé-
telek férfi fehérnemű, férfi és női esőernyők,
szekendők, és nagy mennyiségű férfi és női
barisnyákat beszerezni, miáltal a t. közönség
mest a ezégnél a szükségletét rendkívül olcsó
árban beszerezheti.

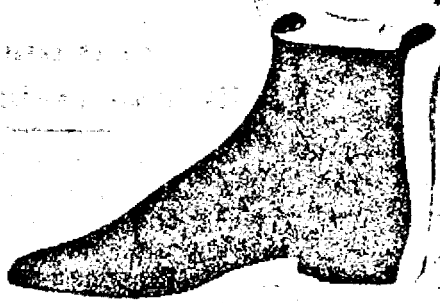
Vidéki megrendelések pontosan lesznek
szközőlve.

Férfi ing szines mellű frt. 1.35.	Puha fehér férfi ing madapolan-rek- lam ár frt. 1.45.	Férfi chiffon ing kemény mellű frt. 1.25, frt. 1.45.	Finom angol Sep- hier férfiing ujdou- ság, rekl ár f. 1.75	Francia batiszting- cégemnek különle- gessége frt 1.95.
--------------------------------------	---	--	--	---

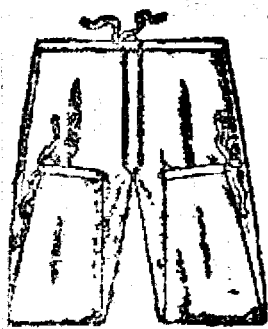
Francia Kepper al-
banding himzős-
l ekl. ár 98 kr. 1.25

Finom helybéli készítményű férfi-
cipő Box vagy Chewreaux frt. 5.90
és frt. 6.50.

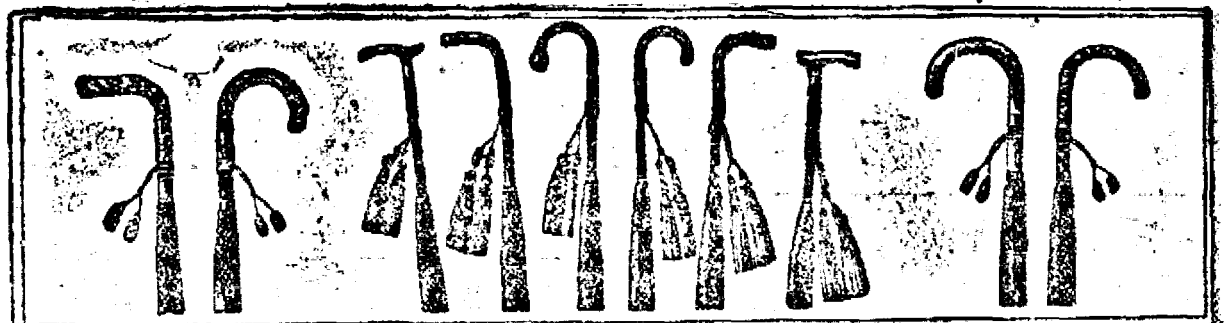
Finoselyemnyakkén- dő reklám ár 5 kr	Selyem nyakkendők ujdons. 35 kr., 39 kr.	Finom selyem magabíró- nyakkendő 39, 45 és 50 kr	Ujdonságok Uszta selyem nyakkendők selyem bé- lés-ár 50 kr.	Különlegességek egész ne- hez Brokni selyem nyak- kendőkben, 75 kr.
---	---	---	---	---

Francia és búreres va-
zontól reklám ár 85
és 95 kr.

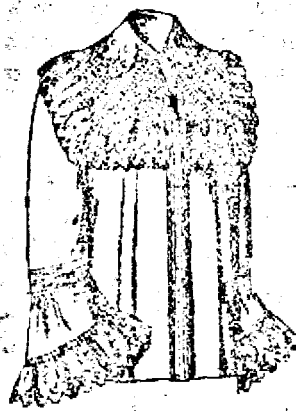
Finom helybéli készítményű férfi
Box fűzős cipő frt. 5.95. Chewro
bőrű 6.75 és frt. 7.75.

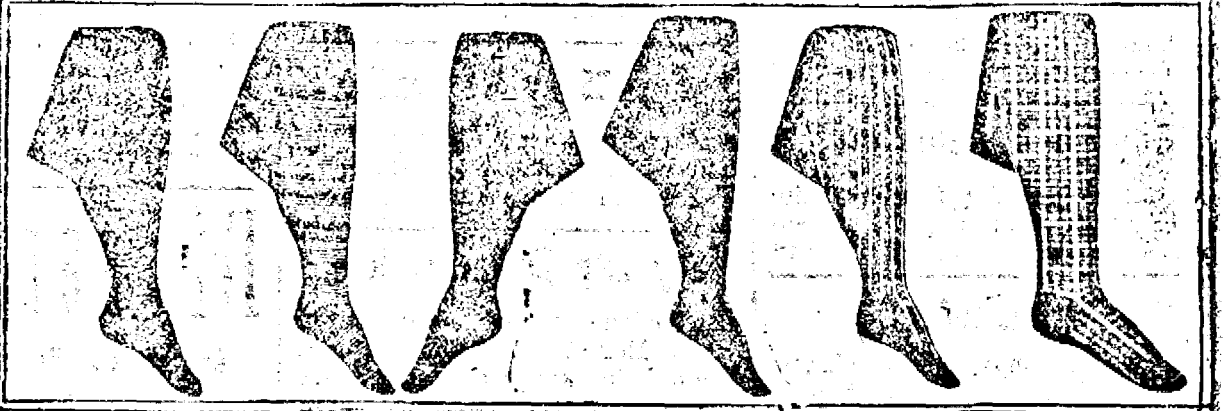
Kemény strapa enyve reklam ár frt. 1.25 és frt. 1.35.	Francia női és férfi strapa enyve frt. 1.30. Finom selyem férfi és női ernyő csak cé- gemnél kapható! Frt. 1.75.	Ujdonság! Boternyő frt. 1.95, Boternyő bór- tokkal frt. 2.45.
---	--	---

Finom madapolan női ingek és
adrágox nagy választékban 95
kr., frt. 1.25, frt. 1.75.

Női hálókabát nagy vá-
lasztékban
frt. 1.50, 1.75 1.90.

Figyelem! A t. közönség számára rendkívül nagy Partivétel folytán valóban
bámulatos olcsó árak! Ne mulassza el senki ezen jó alkalmat kihasználni!